

Analýza vývoje příjmů a výdajů domácností ČR v roce 2024

Důvod zpracování:

Průběžné monitorování aktuální
situace hospodaření domácností

Obsah:

I. Textová část
II. Tabulková příloha

Zpracoval:

Sekce ekonomická a provozní
Oddělení koncepcí, analýz příjmů a statistik

Datum zpracování:

30. dubna 2025

Praha 2025

I.

TEXTOVÁ ČÁST

OBSAH

Metodika a zdroje použitých dat	1
A. Hlavní poznatky z analýzy	2
B. Vývoj rozhodujících skupin příjmů, životních nákladů, výdajů, úvěrů a úspor domácností	4
1. Příjmy domácností	4
1.1 Základní charakteristika	4
1.2 Mzdy	8
1.3 Sociální příjmy	16
1.4 Ostatní příjmy	25
2. Spotřebitelské ceny a životní náklady	27
3. Peněžní výdaje, úvěry a úspory domácností	30
3.1 Peněžní výdaje	30
3.2 Peněžní úvěry	31
3.3 Úspory	33
C. Vývoj na počátku roku 2025 a predikce na další období	35

METODIKA A ZDROJE POUŽITÝCH DAT

Makroekonomické zhodnocení vývoje spotřebitelských cen, peněžních příjmů, výdajů, bankovních vkladů a úspor (investic) domácností vychází z dat Českého statistického úřadu (dále ČSÚ), databáze ARAD České národní banky (dále ČNB), Asociace pro kapitálový trh (dále AKAT), České leasingové a finanční asociace (dále ČLFA), Czech Banking Credit Bureau (dále CBCB), vlastní databáze Ministerstva práce a sociálních věcí (dále MPSV) a České správy sociálního zabezpečení (dále ČSSZ). Využity byly také výsledky šetření v rámci Informačního systému o průměrném výděлку (dále ISPV). Od ČSÚ byla převzata rovněž data o hrubém domácím produktu (pokud není uvedeno jinak, tak HDP není sezónně očištěn o nestejný počet pracovních dní) a úhrnné produktivité práce.

V kapitole 1.1 je zdrojem dat k sociálním dávkám v rámci běžných příjmů domácností databáze národních účtů ČSÚ. Tento údaj je z důvodu odlišné metodiky a obsahu nesrovnatelný s údaji MPSV obsaženými v kapitole 1.3. Údaj o celkových sociálních transferech domácnostem publikovaný v kapitole 1.1 například zahrnuje imputovaný státní příspěvek na zdravotní pojištění za osoby, za něž je plátcem stát, dále zvláštní sociální dávky pro příslušníky ozbrojených sil při skončení služebního poměru nebo sociální dávky poskytované mimo vládní programy sociálního zabezpečení.

Základní příjmová charakteristika na mikroúrovni vychází z výběrového šetření o příjmech a životních podmínkách domácností zpracovaného ČSÚ. Dlouhodoběji platné tendence pochází z oficiálních údajů zveřejněných v publikaci „Životní podmínky 2023“. Aktuální šetření proběhlo v první polovině roku 2023 a zjišťovalo ekonomickou situaci českých domácností v době dotazování a jejich příjmy za rok 2022.

Analýza mzdového vývoje byla zpracována na základě údajů z podnikového výkaznictví ČSÚ a podrobnější informace o mzdách zaměstnanců ze strukturální statistiky ISPV, ve které jsou zjišťovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy na úrovni podniků či organizací. Průměrná mzda byla vykazována na přepočtené počty zaměstnanců (zohledňující délku pracovního úvazku) v celém národním hospodářství. Při zpracování dat o průměrných mzdách dle metodiky ČSÚ byly ČSÚ uplatněny metody odhadů nonresponse a doodhady za nešetřenou část populace, které vycházely z administrativních zdrojů dat. Data za jednotlivé regiony byla získána tzv. pracovištní metodou – tj. podle místa skutečného pracoviště zaměstnanců. Rozbor pohybu výdělků jednotlivých zaměstnanců umožnila data ISPV za rok 2024 (pokrývající 22 060 ekonomických subjektů představujících 2 543 tis. pracovních úvazků) v gesci MPSV. Údaje z ISPV mají za cíl poskytovat co nejpodrobnější informace o mzdách jednotlivých zaměstnanců s použitím množství různých třídění (např. pohlaví, vzdělání, věk) a získat rovněž pohled na mzdovou distribuci, tedy to, jak jsou mzdy mezi zaměstnanci rozprostřeny.

V kapitole o spotřebitelských cenách jsou rovněž využity údaje o harmonizovaném indexu spotřebitelských cen (HICP), který publikuje Eurostat. Mezi strukturou spotřebního koše národního indexu spotřebitelských cen ČR a strukturou spotřebního koše HICP jsou určité rozdíly. Ve váhách HICP jsou zahrnuty tržby za nákupy cizinců na území České republiky, ale není v nich zahrnuto imputované nájemné na rozdíl od národního indexu spotřebitelských cen, kde tržby za nákupy cizinců zahrnuty nejsou, ale je zde zahrnuto imputované nájemné.

S výjimkou použitých údajů z vlastní databáze MPSV, dat ČSÚ o vývoji spotřebitelských cen a životních nákladů, přehledů ČNB (bankovní vklady a úvěry) a údajů z ISPV je nutno všechna ostatní uváděná data považovat za předběžná.

Analýza obsahuje údaje platné k 17. dubnu 2025

A. HLAVNÍ POZNATKY Z ANALÝZY

Ekonomika České republiky zaznamenala ve srovnání s rokem 2023 meziroční ekonomický růst (zejména vlivem oslabení výdajů domácností na konečnou spotřebu domácností a snížení tvorby zásob).

Hrubý domácí produkt ve stálých cenách se meziročně v jednotlivých čtvrtletích vyvíjel následovně: +0,4 %, +0,5 %, +1,4 % a +1,8 %. Za celý rok 2024 HDP meziročně vzrostl o 1,1 % (v roce 2023 byl zaznamenán pokles HDP o 0,1 %). Ve srovnání s průměrem Evropské unie byl ekonomický vývoj obdobný (růst HDP v EU byl v uvedeném období 1,0 %).

Na hospodářském růstu se v roce 2024 největší měrou podílela konečná spotřeba domácností a výdaje vládních institucí. Naproti tomu příspěvky tvorby hrubého kapitálu (zejména změna zásob) a bilance zahraničního obchodu byly záporné a růst hrubého domácího produktu poměrně výrazně snížily.

V rámci nabídkové strany došlo v roce 2024 k meziročnímu nárůstu hrubé přidané hodnoty o 0,3 %. Na tomto zvýšení se nejvíce podílel obchod, doprava, ubytování a pohostinství, peněžnictví a pojišťovnictví a veřejná správa. Naopak útlum zpracovatelského průmyslu měl negativní vliv na růst hrubé přidané hodnoty.

Z podrobnějšího rozboru příjmů a výdajů domácností vyplynuly tyto základní poznatky:

- hrubý disponibilní důchod sektoru domácností (na makroúrovni statistiky národních účtů) vzrostl nominálně o 4,0 % na 4 563,9 mld. Kč, což při zohlednění cenové inflace znamenalo jeho reálné snížení o 1,6 %,
- největším zdrojem peněžních příjmů domácností byly mzdy; průměrná měsíční nominální mzda v národním hospodářství (na přepočtené počty zaměstnanců) činila 46 165 Kč a její meziroční dynamika růstu se snížila o 0,9 p. b. na 7,1 %,
- po poklesu průměrné reálné mzdy v letech 2022 a 2023 došlo v roce 2024 k jejímu zvýšení o 4,6 %, což bylo způsobeno zejména stabilizací cenové hladiny, resp. meziročně výrazně nižším nárůstem spotřebitelských cen (v porovnání s rokem 2023),
- příjmy sociálního charakteru – druhé nejvýznamnější složky úhrnných příjmů domácností – vzrostly v nominálním (o 4,1 %) i reálném (o 1,7 %) vyjádření. Příjmy občanů ze všech druhů sociálních dávek se v souhrnu zvýšily,

- v prosinci 2024 dosáhla průměrná výše (samostatně vypláceného) starobního důchodu úrovně 20 736 Kč a srovnatelnou skutečnost za rok 2023 překročila o 2,1 %; celkový počet důchodců se ke stejnému datu meziročně zvýšil o 2,1 tis.,
- na dávkách nemocenského pojištění bylo vyplaceno o 4,6 % finančních prostředků více než ve stejném období předchozího roku, nejvýrazněji se zvýšily výdaje na dlouhodobé ošetřovné (o 14,3 %),
- na podporu v nezaměstnanosti bylo čerpáno o 2,4 mld. Kč (o 23,1 %) více než v roce 2023; průměrný podíl nezaměstnaných osob se zvýšil o 0,2 p. b. na 3,8 %; průměrná výše podpory v nezaměstnanosti činila 11 209 Kč a byla o 954 Kč vyšší než v roce 2023,
- v roce 2024 dosáhl průměrný meziroční index růstu spotřebitelských cen úrovně 102,4 %; proinflačně působilo zejména zvýšení nákladů domácností na bydlení,
- sektor domácností vynaložil 3 712,5 mld. Kč na výdaje spojené s individuální spotřebou (reálně o 2,7 % meziročně více),
- zvýšená dynamika růstu zadlužení domácností, kterou bylo možné sledovat v předchozích letech, od konce roku 2022 zpomalila a celkový objem půjček domácností u bank se k 31. 12. 2024 meziročně zvýšil o 5,9 % na úroveň 2 378,7 mld. Kč,
- meziroční nárůst bankovních úspor domácností dosáhl ke konci prosince 2024 dynamiky běžné před rokem 2020, kdy nejdříve došlo v důsledku pandemie Covid-19 k jejich výraznému nárůstu a poté v období reálného snížení příjmů naopak ke zpomalení tempa růstu vkladů – objem úspor se podle dostupných údajů ČNB meziročně zvýšil o 7,1 % na 3 912,0 mld. Kč.

B. VÝVOJ ROZHODUJÍCÍCH SKUPIN PŘÍJMŮ, ŽIVOTNÍCH NÁKLADŮ, VÝDAJŮ, ÚVĚŘŮ A ÚSPOR DOMÁCNOSTÍ

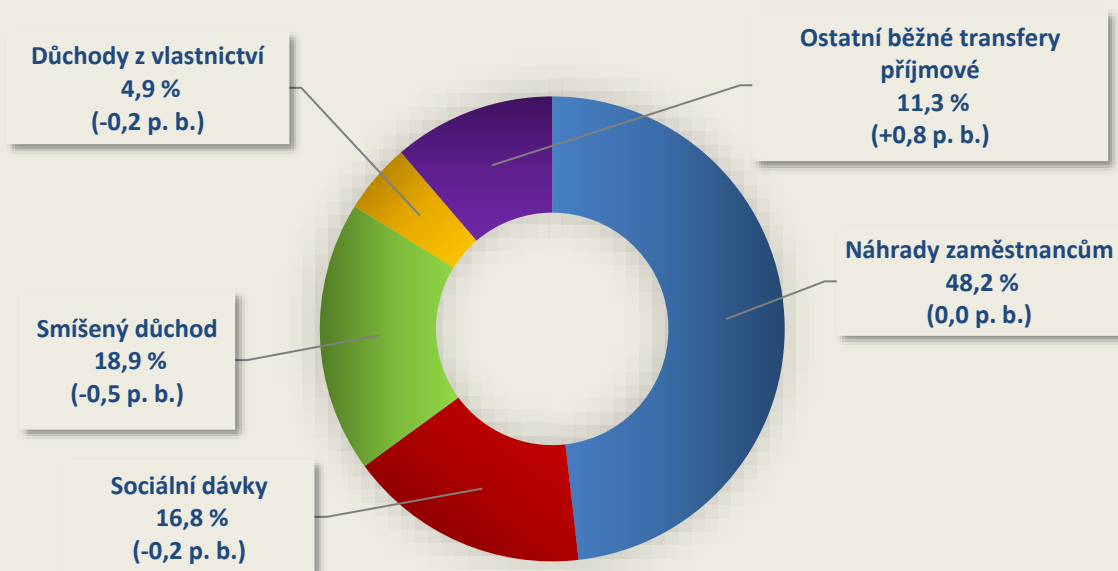
1. PŘÍJMY DOMÁCNOSTÍ

1.1 Základní charakteristika

Běžné příjmy sektoru domácností (podle statistiky národních účtů) dosáhly celkové výše 7 213,4 mld. Kč. Meziročně tak vzrostly nominálně o 6,2 % (+423,9 mld. Kč) a reálně o 3,7 % (při růstu hrubého domácího produktu ve stálých cenách o 1,1 %).

Na reálném růstu úhrnného objemu běžných příjmů se největší měrou podílely náhrady zaměstnancům (+3,9 %), ostatní běžné transfery – jedná se o náhrady z neživotního pojištění, výhry ze sázek a loterií apod. (+12,0 %) a sociální dávky (+2,3 %). V menší míře pak na něm participoval smíšený důchod – zahrnující zejména příjmy z podnikatelských aktivit (1,3 %). Reálný pokles pak zaznamenaly důchody z vlastnictví (-0,4 %).

Struktura běžných příjmů domácností
(v roce 2024)

Poznámka: V závorkách rozdíly proti roku 2023

Zdroj: Zpracováno z předběžných údajů ČSÚ

Po odpočtu běžných výdajů (především daní z příjmů a příspěvků na sociální a zdravotní pojištění) zůstal sektoru domácností úhrnný disponibilní důchod v částce 4 563,9 mld. Kč, což bylo reálně o 1,6 % více než ve srovnatelném předchozím období (kdy se kupní síla jeho objemu meziročně snížila o 3,2 %).

Relace disponibilního důchodu k objemu hrubého domácího produktu (v běžných cenách) meziročně poklesla o 0,5 p. b. na 57,0 %.

Podrobnější číselné údaje o vývoji příjmů v sektoru domácností jsou uvedeny v následující tabulce:

Příjmy sektoru domácností podle statistiky národních účtů

Ukazatel	mld. Kč		Meziroční index v %	
	rok 2023	rok 2024	nominální	reálný ¹⁾
Běžné příjmy celkem	6 789,5	7 213,4	106,2	103,7
z toho: Náhrady zaměstnancům ²⁾	3 267,7	3 476,3	106,4	103,9
z toho: Mzdy a platy	2 511,4	2 677,5	106,6	104,1
Sociální dávky	1 154,1	1 209,1	104,8	102,3
Smíšený důchod ³⁾	1 312,7	1 361,7	103,7	101,3
Důchody z vlastnictví ⁴⁾	345,8	352,7	102,0	99,6
Ostatní běžné transfery příjmové ⁵⁾	709,2	813,6	114,7	112,0

Poznámka: Indexy propočteny z nezaokrouhlených údajů

¹⁾ Při použití indexu spotřebitelských cen (102,4 %)

²⁾ Mzdy a platy; sociální příspěvky zaměstnavatelů

³⁾ Provozní přebytek (vytvořený výrobními činnostmi) a smíšený důchod
- odměna za práci vykonanou vlastníkem (nebo členy jeho rodiny)

⁴⁾ Např. úroky, dividendy, pachtovné

⁵⁾ Např. náhrady z neživotního pojištění, výhry ze sázek a loterií, převody ze zahraničí

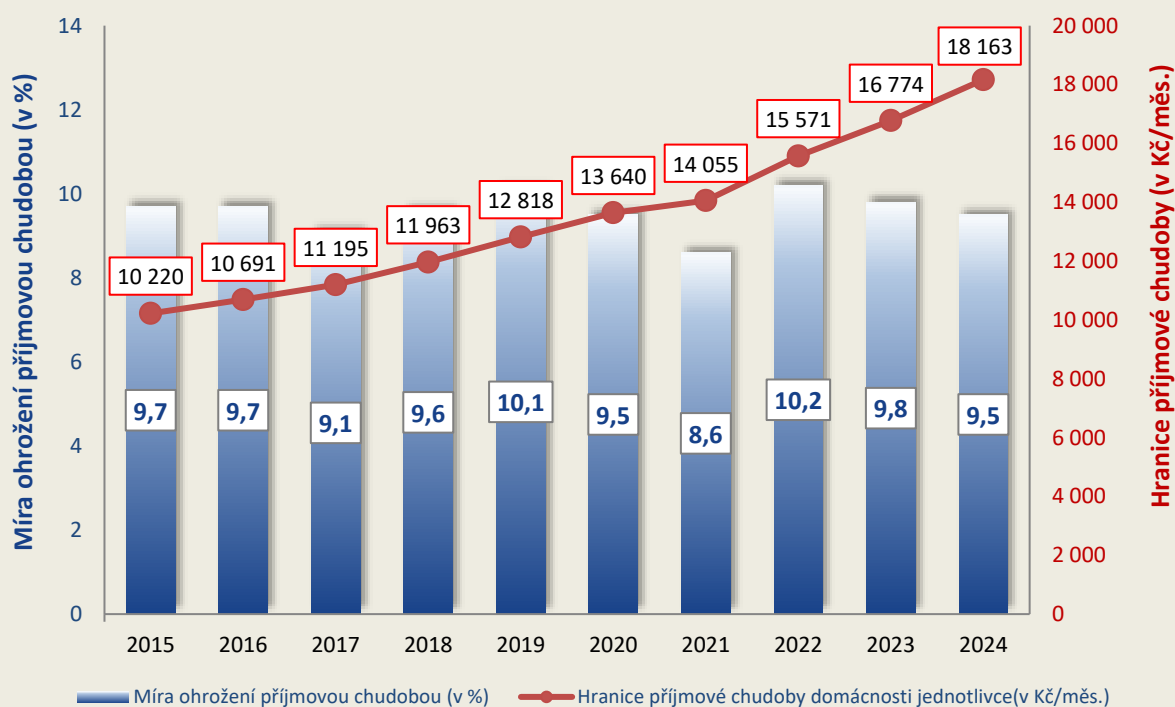
Zdroj: Zpracováno z předběžných údajů ČSÚ

Další relevantní a doplňující údaje o příjmech českých domácností odpovídající dlouhodobě platným trendům poskytují výsledky výběrového šetření ČSÚ „Životní podmínky“ (aktuální šetření proběhlo v první polovině roku 2024 a zjišťovalo ekonomickou situaci českých domácností v době dotazování a jejich příjmy za rok předcházející, tedy 2023 – viz kapitolu Metodika a zdroje použitých dat). V následující pasáži jsou uvedena data získána na reprezentativním vzorku domácností a týkají se obecně podrobnějších charakteristik příjmové diferenciací domácností.

- V roce 2023 dosáhl průměrný roční čistý peněžní příjem na osobu v domácnosti 278,7 tis. Kč (cca 23 223 Kč měsíčně), tj. o 18,8 tis. Kč (7,2 %) více než o rok dříve. Při započítání průměrné míry inflace však došlo k reálnému poklesu příjmů o 3,1 %. Ze sledovaných typů domácností výrazně vzrostly příjmy, důsledkem dvojí valorizace důchodů a zvýšením procentní výměry starobního důchodu o pevnou částku 500 Kč za každé vychované dítě, zejména domácnostem důchodců (o 15,0 %) na 257,9 tis. Kč ročně. Nejnižším tempem naopak rostly průměrné čisté příjmy domácností s dětmi (o 4,4 %) na 222,3 tis. Kč. Nejnižší čistý příjem na osobu byl zaznamenán u neúplných rodin s dětmi (184,3 tis. Kč ročně). Nejvyšší čistý příjem na osobu vykázaly domácnosti jednotlivců pod 65 let (422,0 tis. Kč; meziroční nárůst o 7,6 %),
- podle výsledků dotazníkového šetření zůstal domácnostem v roce 2024 podíl nákladů na bydlení na čistých příjmech podobný jako v roce 2023 (16,6 %). Náklady na bydlení se však výrazně liší dle právní formy bydlení a například u domácností žijících v pronajatém bytě dosáhly tyto náklady 30,7 % jejich příjmů. V roce 2024 vnímalo náklady na bydlení jako velkou zátěž 20,6 % domácností (meziročně o 0,6 p. b. méně),
- v roce 2024 vycházelo se svými příjmy s velkými obtížemi nebo s obtížemi 13,8 % domácností (meziroční nárůst o 0,1 p. b.). Nejvyšší podíl domácností, které se svými příjmy vycházely s velkými obtížemi nebo s obtížemi, byl vykázán u rodin tvořených samotným rodičem s jedním či více dětmi (41,4 %). Podíl domácností, které vycházely se svými příjmy snadno nebo velmi snadno, vzrostl o 0,3 p. b. na 18,1 %,
- podíl domácností s příjmem pod hranicí příjmové chudoby dosáhl v roce 2024 úrovně 9,5 %, což znamenalo meziroční pokles o 0,3 p. b. Tato hranice je definována jako 60 % mediánu ekvivalizovaného disponibilního příjmu domácnosti a pro domácnost jednotlivce činila ve sledovaném roce 18 163 Kč měsíčně (viz graf na následující straně). U domácnosti dvou dospělých tato hranice představovala 27 244 Kč měsíčně, u rodiče s dítětem do 13 let činila 23 611 Kč měsíčně a pro partnerský pár se dvěma dětmi do 13 let byla 38 142 Kč měsíčně,

- stejně jako v předchozím roce jsou příjmovou chudobou nejvíce zasaženými skupinami domácnosti nezaměstnaných, kde bylo ohroženo 58,0 % osob, neúplné rodiny s dětmi (36,3 %) a osoby z úplných rodin se třemi a více dětmi (23,6 %). U všech těchto typů domácností došlo k meziročnímu zhoršení tohoto ukazatele. Naopak u jiné dlouhodobě ohrožené skupiny – jednotlivci ve věku 65 let a více – došlo ke snížení o 14,6 p. b. na 18,6 %,
- míra materiální a sociální deprivace (podíl osob, které si z finančních důvodů nemohly dovést 5 ze 13 základních věcí, služeb či požitků) byla v roce 2024 meziročně nižší a činila 6,1 % (pokles o 0,2 p. b.). Největší část připadá na položku pořízení nového nábytku za opotřebovaný (27,8 % domácností), zaplacení neočekávaného výdaje ve výši 15 600 Kč (19,2 % domácností) a uhrazení týdenní dovolené pro všechny členy domácnosti (18,5 % domácností).

Vývoj míry ohrožení příjmovou chudobou v ČR
(v letech 2015 až 2024)

Zdroj: Zpracováno z údajů ČSÚ

1.2 Mzdy

Po poklesu průměrné reálné mzdy v letech 2022 (o 9,4 %) a 2023 (o 2,4 %) byl v roce 2024 zaznamenán nárůst průměrné reálné mzdy (o 4,6 %). Přestože dynamika jejího meziročního nominálního vývoje byla nižší, udržela si poměrně svižný růst.

Rozhodující část peněžních příjmů domácností tvořily mzdy. Na jejich celkových příjmech se podílely 38,7 % (v předchozím roce rovněž 38,7 %). Celkový objem mzdových prostředků (bez ostatních osobních nákladů) zúčtovaný všem zaměstnancům k výplatě za celé národní hospodářství v roce 2024 dosáhl 2 228,0 mld. Kč a byl tak nominálně o 7,0 % vyšší než v roce 2023.

Vývoj mezd v hodnoceném období charakterizovaly zejména následující skutečnosti:

- meziročně nižší nominální nárůst průměrné mzdy,
- vyšší dynamika růstu meziroční průměrné nominální mzdy v porovnání s mírou inflace,
- nárůst kupní síly průměrných výdělků zaměstnanců,
- zvýšení průměrné reálné mzdy bylo zaznamenáno ve všech 19 sledovaných odvětvových agregacích CZ-NACE a v regionálním členění ve všech 14 krajích,
- nárůst produktivity práce doprovázený vyšším zvýšením průměrné reálné mzdy,
- snížení meziodvětvové diferenciaci, a naopak velmi mírný nárůst územní diferenciaci mezd zaměstnanců (na makroúrovni),
- mírný nárůst mzdové diferenciaci na úrovni jednotlivých zaměstnanců (na mikroúrovni).

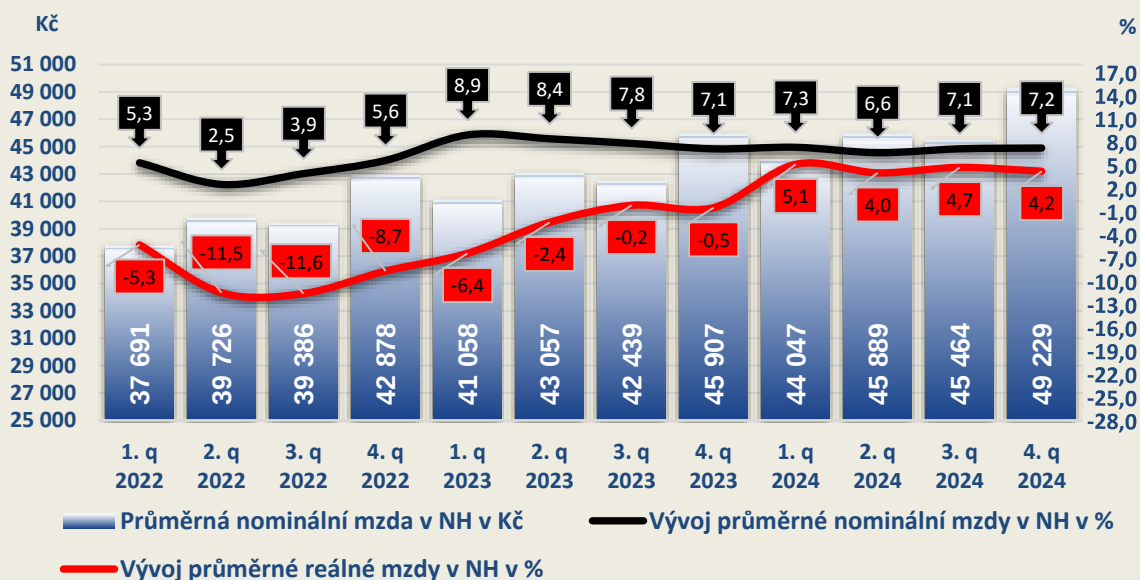
Průměrná hrubá měsíční nominální mzda v celém v národním hospodářství dosáhla v roce 2024 výše 46 165 Kč, což představovalo meziroční nominální nárůst o 7,1 %, tj. o 3 044 Kč. Tempo růstu průměrné nominální mzdy se však meziročně snížilo, jeho dynamika byla ve sledovaném období o 0,9 p. b. nižší než v roce 2023.

Inflace byla v roce 2024 téměř třikrát nižší než nominální nárůst průměrné mzdy.

Míra inflace v jednotlivých čtvrtletích loňského roku nevykazovala větší výkyvy a nedostala se z tolerančního pásma ČNB. Spotřebitelské ceny se za celý rok 2024 meziročně zvýšily o 2,4 % (v roce 2023 vzrostly o 10,7 %), tzn. průměrná reálná mzda vzrostla o 4,6 % – souhrnný přehled viz tabulku č. 2 v příloze. Kdyby nedošlo k poklesu průměrné reálné mzdy v předchozích dvou letech, jednalo by se o poměrně významné posílení kupní síly.

Vývoj průměrné nominální mzdy v jednotlivých čtvrtletích loňského roku byl v zásadě vyrovnaný bez větších výkyvů (viz následující graf). Nejvyšší meziroční nárůst za jednotlivá čtvrtletí byl zaznamenán v prvním čtvrtletí, ve druhém čtvrtletí následovalo naopak nejnižší zvýšení a v následujících dvou čtvrtletích pokračoval její mírně rostoucí trend. V samotném 4. čtvrtletí byla dynamika růstu průměrné nominální mzdy meziročně o 0,1 p. b. vyšší než ve 3. čtvrtletí, tj. činil 7,2 %. Průměrná hrubá měsíční nominální mzda v národním hospodářství dosáhla ve 4. čtvrtletí 2024 úrovně 49 229 Kč. Spotřebitelské ceny v tomto období však vzrostly o 2,9 %, což mělo za následek zvýšení průměrné reálné mzdy o 4,2 %.

Vývoj průměrné měsíční mzdy
(v jednotlivých čtvrtletích roku 2022 až 2024)

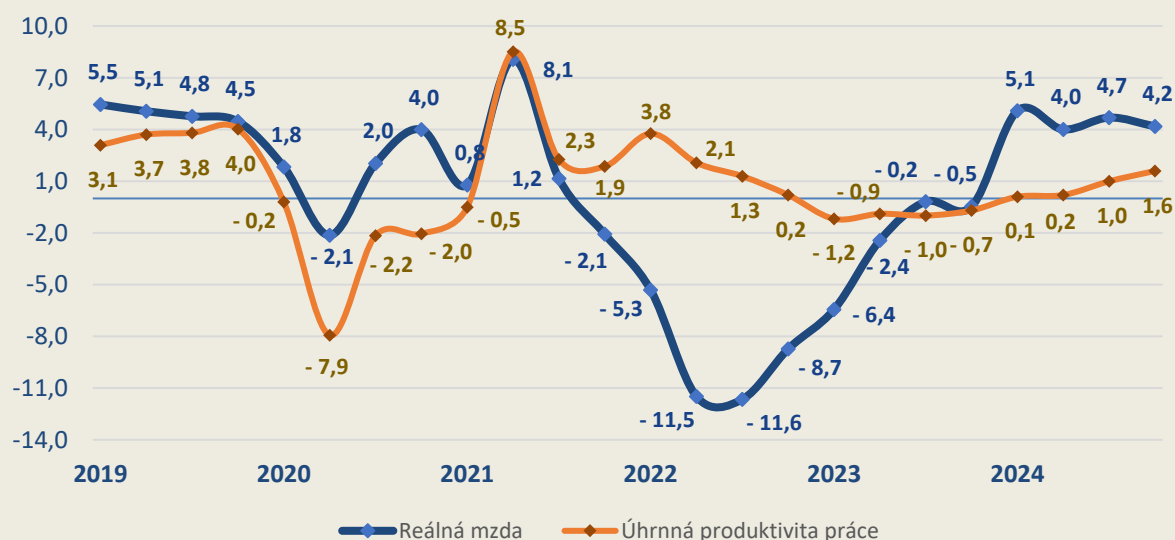

Zdroj: Zpracováno z údajů ČSÚ

Čistá nominální průměrná mzda (podle propočtů MPSV) zaznamenala (vlivem nezvyšování slevy na poplatníka nebo slevy na vyživované děti) nižší meziroční nárůst než průměrná nominální hrubá mzda v národním hospodářství (před zdaněním) jak u zaměstnanců bez dětí, tak i u zaměstnanců s dětmi. Zatímco zvýšení hrubé mzdy představovalo výše uvedených 3 044 Kč (7,1 %), čistá mzda se zvýšila o 1 983 Kč, tj. o 5,8 % u bezdětného zaměstnance, o 5,5 % u zaměstnance s jedním dítětem, o 5,3 % u zaměstnance se dvěma dětmi a o 5,0 % u zaměstnance se třemi a více dětmi.

Nárůst kupní síly výdělků byl v hodnoceném období doprovázen i mírným zvýšením produktivity práce. Dynamika úhrnné produktivity práce (v pojetí hrubého domácího produktu ve stálých cenách na 1 pracovníka v národním hospodářství) vzrostla ve sledovaném období meziročně o 0,7 %; toto zvýšení však bylo o 3,9 p. b. nižší, než činil nárůst průměrné reálné mzdy – podrobný vývoj za jednotlivá čtvrtletí viz následující graf:

**Srovnání vývoje reálné mzdy a úhrnné produktivity práce
v letech 2019 až 2024
(meziroční změna v % – jednotlivá čtvrtletí)**

Zdroj: Zpracováno z údajů ČSÚ

Relace produktivity práce a mezd se promítla do vývoje jednotkových mzdových nákladů, které v meziročním pohledu nominálně vzrostly o 6,4 %, reálně o 3,9 %. Růst mezd tedy nepředstavoval riziko z pohledu udržení konkurenceschopnosti tuzemské produkce.

Reálná hodnota objemu mzdových prostředků zúčtovaných k výplatě vzrostla oproti roku 2023 o 4,5 %; mzdová náročnost HDP (relace objemu mzdových prostředků k objemu hrubého domácího produktu v běžných cenách) se ve stejném porovnání zvýšila o 0,5 p. b. na 27,8 %.

Část mezd, které svým zaměstnancům dlužili zaměstnavatelé v platební neschopnosti, byla vyplacena Úřadem práce ČR na základě zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Celkem bylo takto k 31. 12. 2024 poskytnuto 950,6 mil. Kč (o 744,5 mil. Kč více než ke konci předchozího roku), z toho nejvíce v hl. m. Praze (178,1 mil. Kč), v Moravskoslezském kraji (129,1 mil. Kč), Jihomoravském kraji (105,3 mil. Kč), Ústeckém kraji (96,4 mil. Kč), Středočeském kraji (76,9 mil. Kč) a Jihočeském kraji (75,4 mil. Kč).

Vývoj průměrného platu v jednotlivých odvětvích tzv. veřejné služby a správy byl nevyrovnaný a ovlivněný úspornými opatřeními v platové sféře. Nejnižší zvýšení o 2,7 % vykazala shodně odvětví „veřejná správa, obrana, sociální zabezpečení“ a „vzdělávání“. V rámci obou odvětví byl však nárůst průměrného platu odlišný ve státní a v komunální sféře. Zatímco v odvětví „veřejná správa, obrana, sociální zabezpečení“ vzrostl průměrný plat zaměstnanců obecních a krajských samospráv o 5,6 %, u státních zaměstnanců jen o 1,3 %. V odvětví „vzdělávání“ byly nižší dynamikou růstu výdělků naopak zasaženy školy a školská zařízení, které jsou zřizovány kraji nebo obcemi, průměrný plat v nich nominálně vzrostl pouze o 1,3 % a naopak zaměstnancům škol a školských zařízení, které jsou financovány státem, se zvýšil průměrný plat o 5,6 %. Největší nárůst v odvětvích veřejné služby a správy byl zaznamenán v odvětví „zdravotní a sociální péče“, a to o 10,1 %, ale i v tomto odvětví bylo uvedené zvýšení značně diferencované, zejména ve prospěch zaměstnanců z oblasti zdravotní péče především díky nadtarifním složkám platu (osobnímu ohodnocení) a změnám v katalogu prací u vybraných profesí (např. změny zařazení nastupujících lékařů a specialistů). V zařízeních sociální péče, jejichž zřizovatelem je stát, došlo k nárůstu platu o 4,0 % – podrobněji viz tabulku č. 3 v příloze.

Na nárůst průměrné mzdy v soukromé sféře působily v roce 2024 především tyto základní faktory:

- pokračující poměrně vysoká poptávka po pracovní síle v některých odvětvích (zejména ve službách) a přetrvávající vysoká míra zisku podniků v řadě odvětví,
- mírný pokles zaměstnanosti a nárůst nezaměstnanosti; podíl nezaměstnaných osob činil 4,1 % k 31. prosinci 2024 (k 31. prosinci 2023 byl o 0,4 p. b. nižší).

Ze statistik o průměrném evidenčním počtu zaměstnanců na přepočtené počty (podle Podnikové statistiky o mzdách a zaměstnancích; liší se od Výběrových šetření pracovních sil) je patrné meziroční mírné snížení zaměstnanců o 2,0 tis. (o 0,1 %). V detailnějším odvětvovém členění byly ve vývoji počtu zaměstnanců patrný rozdíly. I přes celkový pokles počtu zaměstnanců zaznamenalo dvanáct odvětví jejich nárůst. Z nich největší a nejvýznamnější absolutní zvýšení zaměstnanců bylo vykazáno v odvětví „zdravotní a sociální péče“ o 6,8 tis. (tj. o 2,0 %), odvětví „vzdělávání“ o 6,5 tis. a odvětví „ubytování, stravování a pohostinství“ o 5,8 tis. Naopak pokles počtu zaměstnanců byl zaznamenán v sedmi odvětvích. Nejvíce v největším a nejvýznamnějším odvětví „zpracovatelský průmysl“ o 20,3 tis. (tj. o 1,9 %), odvětví „doprava a skladování“ o 2,9 tis. a odvětví „administrativní a podpůrné činnosti“ o 2,3 tis.

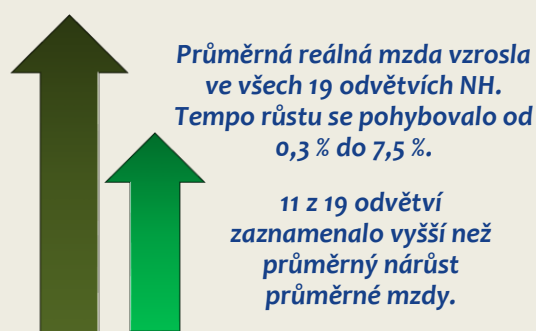
Z hlediska odvětvového členění (podle Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE) dosáhla v roce 2024 nejvyšší průměrné nominální mzdy tradičně tři odvětví, tj. „informační a komunikační činnosti“ (83 203 Kč), „peněžnictví a pojišťovnictví“ (76 147 Kč) a odvětví „výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu“ (71 480 Kč). Celorepublikový průměr (46 165 Kč) byl překročen ještě v dalších čtyřech odvětvích. Naopak nejnižší průměrná mzda byla

v odvětvích „ubytování, stravování a pohostinství“ (27 595 Kč), „administrativní a podpůrné činnosti“ (32 769 Kč) a „ostatní činnosti“ (35 466 Kč). Podrobný přehled o výši průměrných mezd ve všech 19 sektích CZ-NACE je uveden v následujícím grafu a tabulce č. 4 v příloze.

Průměrná měsíční nominální mzda podle секcí CZ-NACE (v roce 2024)

Zdroj: Zpracováno z údajů ČSÚ

Meziroční růst průměrných výdělků byl v jednotlivých odvětvích i přes snížení rozdílů v dynamice opět velice diferencovaný. Nárůst spotřebitelských cen však v hodnoceném období převýšila všechna odvětví národního hospodářství. Největší nárůst průměrné mzdy zaznamenalo odvětví „zdravotní a sociální péče“ (nominálně o 10,1 %, reálně o 7,5 %), následovalo odvětví „činnosti v oblasti nemovitostí“ (nominálně nárůst o 9,9 %, reálně o 7,3 %).

Naopak její nejnižší zvýšení měli zaměstnanci v odvětvích „veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení“ a „vzdělávání“ (obě shodně nominálně o 2,7 %, reálně o 0,3 %).

Meziodvětvová mzdová diferenciacie v roce 2024 poklesla; variační koeficient průměrných mezd (podle секcí CZ-NACE) se snížil o 0,5 p. b. na 30,0 %.

Výše průměrné nominální mzdy se výrazně lišila i podle velikosti zpravodajské jednotky, tj. s velikostí podniku rostla průměrná mzda. V podnicích do 19 zaměstnanců byla nejnižší a činila 34 447 Kč (téměř 75 % průměrné mzdy v národním hospodářství). Naopak v organizacích s 1 000 a více zaměstnanci dosáhla 55 345 Kč (cca 120 % průměru) – podrobněji viz tabulku č. 5 v příloze.

V územním členění podle krajů (viz následující graf) bylo dosaženo nejvyšší průměrné měsíční mzdy 57 232 Kč v hl. m. Praze. Dlouhodobě jde o region, který úroveň průměrné mzdy výrazně převyšuje celorepublikový průměr, v roce 2024 to bylo o cca 24 % (o 11 067 Kč); jednalo se zároveň o kraj s největším nárůstem počtu zaměstnanců (o 14,0 tis., tj. 1,6 %). S velkým odstupem a překročením hranice 46 000 Kč následoval Středočeský kraj. Nejčastěji byl zastoupen interval s průměrnou mzdou 41 001 až 42 000 Kč, který zahrnoval 6 krajů (Liberecký, Pardubický, Vysočina, Olomoucký, Zlínský a Moravskoslezský). Nejnižší průměrná mzda 39 415 Kč byla zaznamenána v Karlovarském kraji. Na rozdíl od odvětvového členění dynamika průměrných (nominálních) mezd v regionálním členění vykazovala vyrovnanější nárůst mezi jednotlivými kraji a nebyly zaznamenány větší odchylky od průměru za celou republiku. Nejvyšší relativní vzestup byl vykázán v Pardubickém (o 7,6 %) a Středočeském kraji (o 7,4 %); naopak k nejnižšímu nárůstu došlo v Kraji Vysočina a Karlovarském kraji (oba shodně o 6,1 %). Ve všech krajích ČR průměrná reálná mzda vzrostla od 3,6 % do 5,1 % – viz tabulku č. 6 v příloze.

Průměrná hrubá měsíční nominální mzda v krajích ČR (v roce 2024)

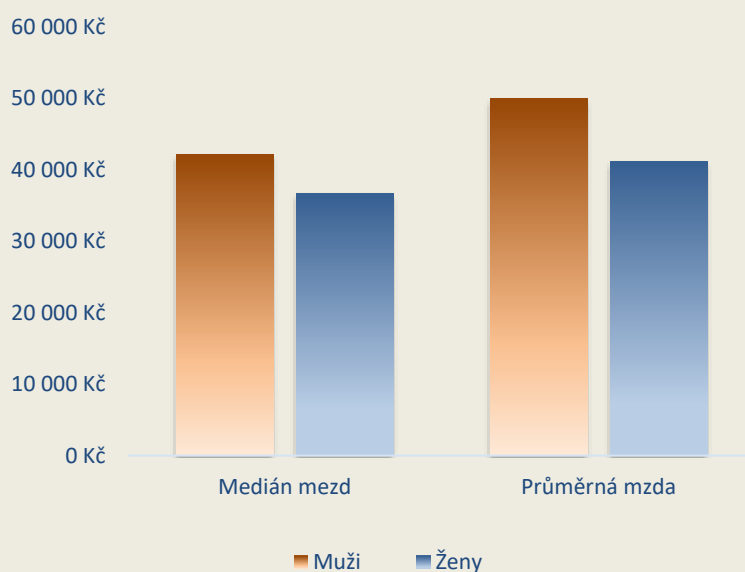
Zdroj: Zpracováno z údajů ČSÚ

Diferenciace extrémních mzdových hladin na úrovni krajů se zvýšila o 1 472 Kč na 17 817 Kč (hl. m. Praha x Karlovarský kraj). Hodnota variačního koeficientu v tomto členění vzrostla z 9,6 % v roce 2023 na 9,7 % v roce 2024.

Poznatky ze šetření Informace a statistiky o průměrném výdělku

Dalším důležitým zdrojem informací o pracovních příjmech, resp. výdělcích jednotlivých zaměstnanců v České republice, které doplňují údaje ČSÚ, jsou data získaná z pravidelného statistického šetření Informace a statistiky o průměrném výdělku (ISPV). Na rozdíl od podnikového výkaznictví ČSÚ, které vychází z údajů o evidenčním počtu zaměstnanců a vyplacených mzdách za ekonomický subjekt, jehož účelem je makroekonomický pohled na mzdy, ISPV poskytuje data o mzdové úrovni jednotlivých skupin zaměstnanců i podle profesní struktury (včetně rozdělení na ženy a muže). Ve výsledcích o průměrných mzdách ČSÚ a ISPV jsou rozdíly, které vyplývají zejména z odlišné metodiky šetření, z rozdílného způsobu přepočtu zaměstnanců apod.

Z výstupů šetření ISPV lze porovnat mimo jiné i výdělkovou úroveň žen a mužů. Průměrná mzda mužů dosáhla v roce 2024 výše 53 423 Kč a průměrná mzda žen 43 741 Kč. Dynamika růstu průměrné mzdy žen byla v hodnoceném období o 0,5 p. b. nižší než u mužů a činila 6,8 %. Rozdíl v průměrném výdělku mužů a žen činil 9 682 Kč, relace průměrné mzdy žen k průměrné mzdě mužů dosáhla 81,9 %. Hodnota mediánu mezd mužů

činila ve sledovaném období 44 740 Kč a mediánu mezd žen 38 676 Kč. Rovněž i dynamika růstu mediánové mzdy žen byla nižší než u mužů, a to o 0,6 p. b. a činila 6,1 %. Porovnání založené na posouzení vývoje relace mediánové hodnoty výdělků žen a mužů představovalo 86,4 % (absolutní rozdíl 6 064 Kč, což bylo o 3 618 Kč méně než v případě průměru).

Mírné zvýšení mzdové diferenciace na nejnižší úrovni jednotlivých zaměstnanců signalizuje vývoj hodnoty většiny základních diferenciačních charakteristik popsanych na výsledcích ukazatelů roků 2023 a 2024 v následující tabulce na další straně (vlastní propočty MPSV z dat vybraných organizací).

Ukazatel	Rok 2023	Rok 2024
Rozdíl mezi průměrným výdělkem a mediánem (Kč)	6 459	7 194
Podíl zaměstnanců s nižší než průměrnou mzdou (%)	67,7	68,2
Decilový poměr (9. decil : 1. decil)	3,24	3,24
Variační koeficient (%)	0,69	0,69
Giniho koeficient	0,28	0,28
Paretův koeficient	0,37	0,38

Podíl zaměstnanců s nižším než průměrným výdělkem z celkového počtu zaměstnanců (oproti stejnému období předchozího roku) se zvýšil o 0,5 p. b. na hodnotu 68,2 %. Dynamika výdělků však byla v roce 2024 v 1. decilu meziročně stejná jako nárůst výdělků v 9. decilu (zvýšení činilo 7,6 %).

Medián mezd v roce 2024 činil 41 742 Kč (ve mzdové sféře 40 709 Kč, v platové sféře 45 256 Kč) a byl oproti hodnotě průměrné měsíční mzdy nižší o 7 194 Kč. V platové sféře představoval tento rozdíl 3 794 Kč; ve mzdové sféře činilo zaostávání mediánu za průměrnou mzdou 8 201 Kč. Výdělky zaměstnanců ve mzdové sféře na rozdíl od sféry platové byly více diferencované. To bylo ovlivněno zejména vysokou absolutní úrovní vyplácených mezd (včetně prémie, mimořádných odměn a bonusů) vrcholovým manažerům a špičkovým specialistům.

Proti většímu posílení mzdové diferenciaci působila skutečnost, že průměrné (meziroční) tempo růstu výdělků řídících pracovníků a manažerů (klasifikace CZ ISCO, hlavní třída 1) bylo nižší než průměrná intenzita nárůstu mezd jimi řízených zaměstnanců (o 1,9 p. b.).

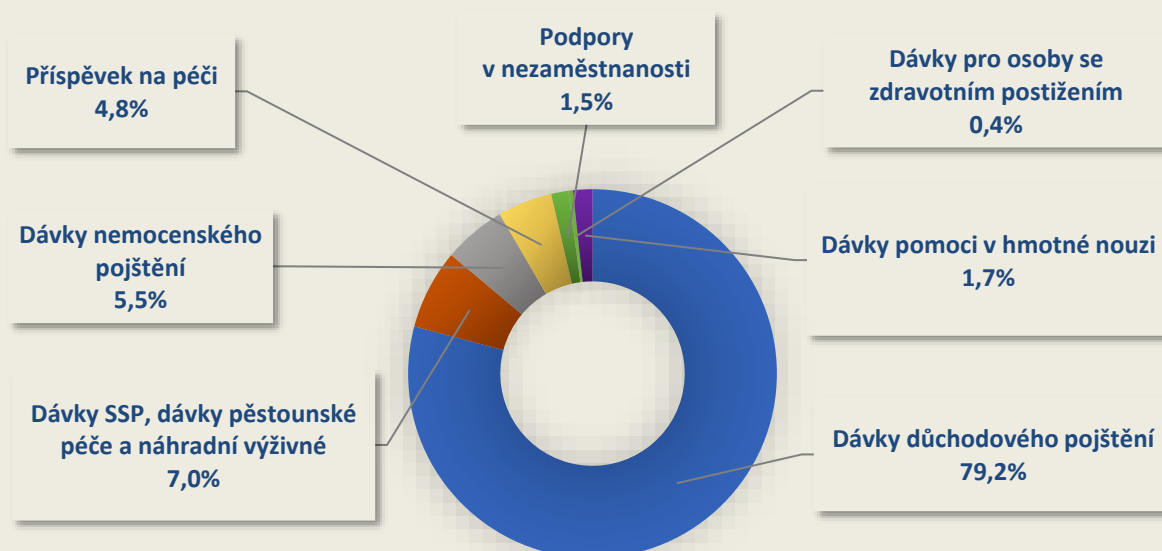
Podrobné statistiky o výdělcích (včetně mzdové distribuce) jednotlivých skupin zaměstnanců z ISPV jsou součástí tabulkové přílohy jako samostatná složka na konci materiálu.

1.3 Sociální příjmy

Celkový objem sociálních příjmů (druhé nejvyšší složky peněžních příjmů domácností) dosáhl v roce 2024 částky 868,8 mld. Kč a převýšil skutečnost stejného období roku 2023 o 34,4 mld. Kč, tj. o 4,1 % nominálně, reálně o 1,7 %.

Podíl sociálních příjmů ve struktuře celkových příjmů domácností dosáhl 15,1 % a byl o 0,4 p. b. nižší než v roce 2023. Příjmy občanů ze všech druhů sociálních dávek se v souhrnu zvýšily – viz tabulku č. 7 v příloze.

**Struktura sociálních příjmů obyvatelstva
(v roce 2024)**

Zdroj: Zpracováno z údajů ČSSZ, JVM a MPSV

Míra zatížení hrubého domácího produktu sociálními transfery (relace objemu sociálních příjmů k objemu HDP v běžných cenách) v roce 2024 dosáhla 10,8 %, což bylo o 0,1 p. b. méně než v roce 2023.

Na dávky důchodového pojištění bylo v roce 2024 poskytnuto (bez dávek vyplácených do ciziny) 688,4 mld. Kč, tj. o 23,7 mld. Kč (o 3,6 %) více než ve srovnatelném období roku 2023. Tyto výdaje byly ovlivněny valorizací důchodů v lednu 2024 (základní výměra důchodu byla valorizována o 360 Kč), výdaje na ni činily 21,9 mld. Kč.

Nárůst zaznamenaly výdaje na starobní důchody (bez dávek vyplácených do ciziny), a to o 19,9 mld. Kč (o 3,6 %) na 579,8 mld. Kč. Jejich podíl na celkovém objemu výdajů na dávky důchodového pojištění dosáhl 84,2 %. Výdaje na invalidní důchody se (bez dávek vyplácených do ciziny) zvýšily o 2,5 mld. Kč na 67,2 mld. Kč. Vzrostly rovněž výdaje na pozůstalostní důchody, a to o 1,4 mld. Kč na 41,1 mld. Kč.

**Reálný meziroční
růst**
(v roce 2023)
+2,5 %

**Reálný meziroční
růst**
(v roce 2024)
+1,2 %

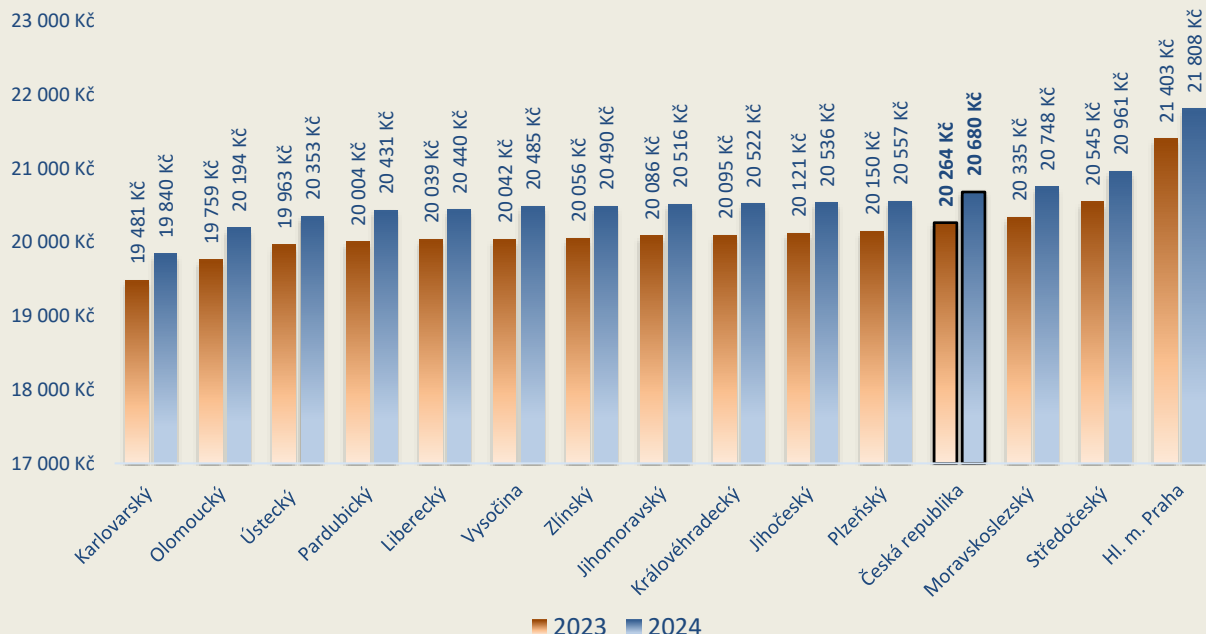
Průměrná výše (samostatně vypláceného) starobního důchodu se v období leden až prosinec 2024 meziročně zvýšila o 743 Kč (o 3,7 %) na 20 706 Kč, v reálném vyjádření vzrostla o 1,2 % (při použití indexu životních nákladů domácností důchodců 102,5 %).

Podíl starobního důchodu celkem na průměrné hrubé měsíční nominální mzdě na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství se snížil a představoval 44,9 % – o 1,4 p. b. méně než v roce 2023.

V prosinci 2024

- o pobíralo důchod 2 847,7 tis. osob, přičemž jejich počet se meziročně zvýšil o 2,1 tis. Počet důchodců se starobním důchodem (včetně poměrného starobního) se snížil o 4,4 tis. (o 0,2 %) na 2 366,8 tis. osob, v rámci této skupiny důchodců činil počet důchodců s trvale kráceným předčasným důchodem 761,3 tis. (oproti stejnému období předchozího roku se zvýšil o 30,0 tis., tj. o 4,1 %). Meziročně se zvýšily počty příjemců invalidních důchodů o 3,9 tis. na 415,6 tis. (o 1,0 %); ke zvýšení došlo také u vdovských a vdoveckých důchodů o 0,6 tis. osob (o 2,7 %) a u sirotčího důchodu o 2,0 tis. osob (5,1 %),
- o průměrný nominální starobní důchod (vyplácený samostatně) dosáhl 20 736 Kč a převýšil o 426 Kč skutečnost stejného měsíce roku 2023 (viz tabulku č. 8 v příloze). U žen činil 19 530 Kč, čímž představoval 88,7 % průměrného důchodu mužů (22 017 Kč). Průměrná výše trvale kráceného předčasného důchodu byla oproti průměrnému starobnímu důchodu o 1 619 Kč nižší a dosáhla 19 117 Kč (o 550 Kč více než ve srovnatelném období předchozího roku), z toho u mužů 20 318 Kč a u žen 17 979 Kč,
- o stejně jako v prosinci 2023 pobírali nejvyšší průměrný starobní důchod občané v hl. m. Praze – 21 808 Kč (nárůst o 405 Kč), nejnižší v Karlovarském kraji – 19 840 Kč (nárůst o 359 Kč),

Průměrná výše starobního důchodu dle kraje (v prosinci 2023 a 2024)

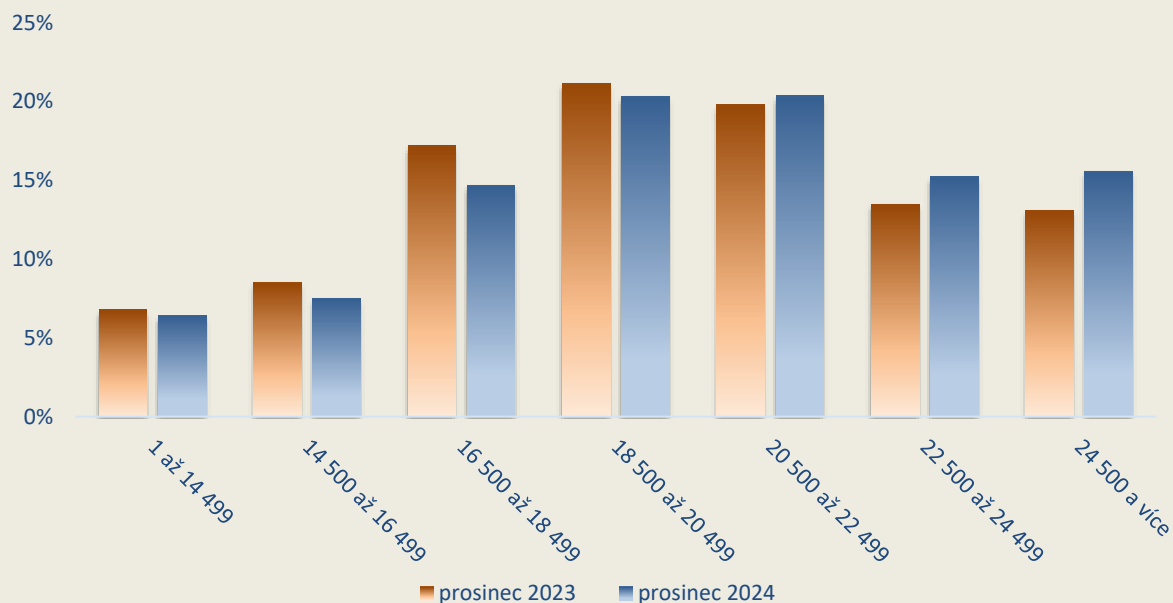

Zdroj: Zpracováno z údajů ČSSZ

Poznámka: Včetně poměrného starobního důchodu

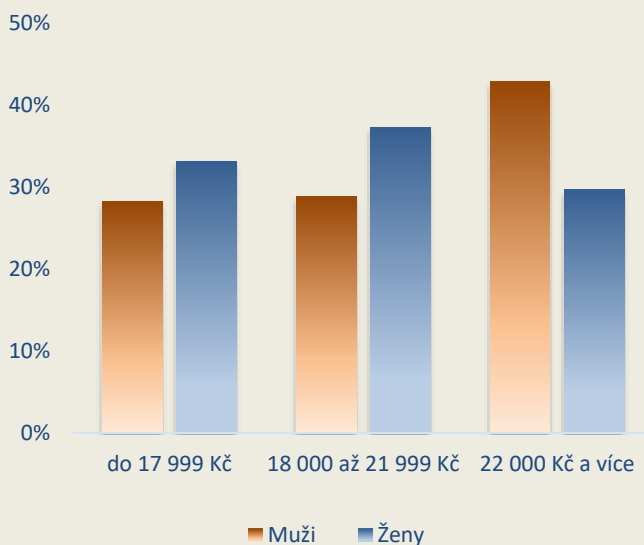
- pobíralo samostatně vyplácený starobní důchod do 10 999 Kč měsíčně 2,2 % osob, ve výši 11 000 – 13 999 Kč měsíčně 3,2 % osob, ve výši 14 000 – 17 999 Kč měsíčně 18,7 % osob, ve výši 18 000 – 21 999 Kč měsíčně 40,4 % osob a 22 000 Kč a více pobíralo 35,5 % důchodců,

Relativní rozložení počtu samostatně vyplácených starobních důchodů (intervaly v Kč)

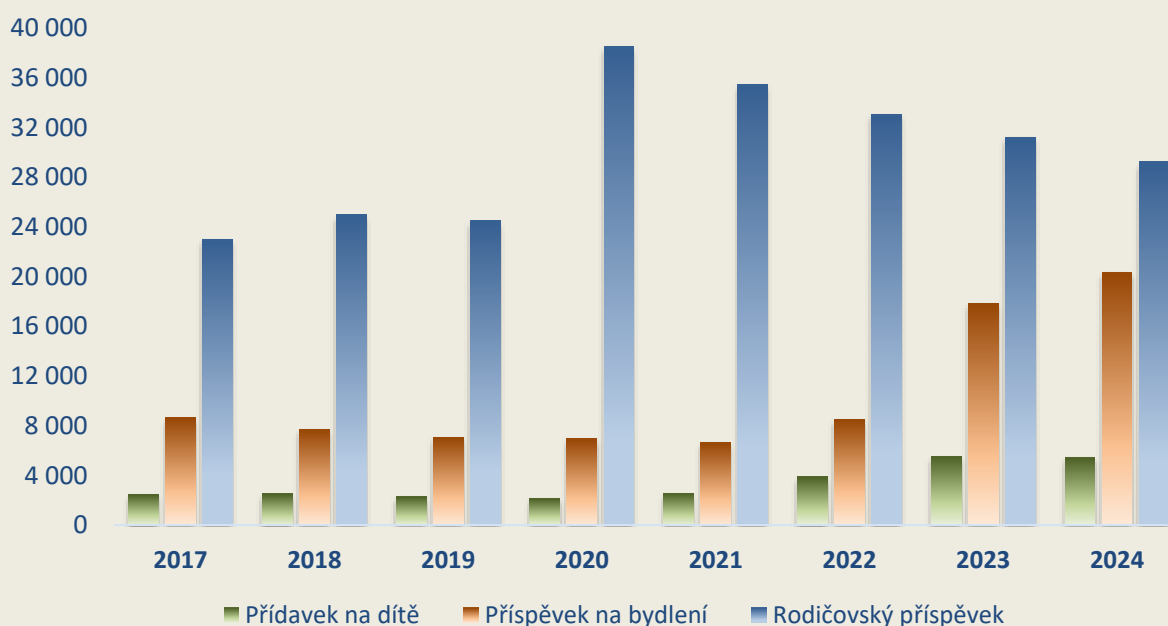
Zdroj: Zpracováno z údajů MPSV

- relativní rozložení všech druhů samostatně vyplácených důchodů dle pohlaví zobrazuje tento graf (z celkového počtu 2 848 tis. příjemců bylo 1 186 tis. mužů a 1 662 tis. žen); ve skupinách s důchodem nižším než 21 999 Kč převládaly ženy (vyjádřeno jako podíl daného příjmového intervalu k celkovému počtu osob stejného pohlaví), v intervalech nad tuto úroveň naopak výrazně převažovali muži.

Na dávkách státní sociální podpory, péstounské péče a náhradního výživného bylo vyplaceno 60,5 mld. Kč. V hodnoceném období bylo touto formou vyplaceno meziročně o 0,3 mld. Kč více finančních prostředků (o 0,6 %) než ve stejném období předchozího roku – viz tabulky č. 7 a 9 v příloze.

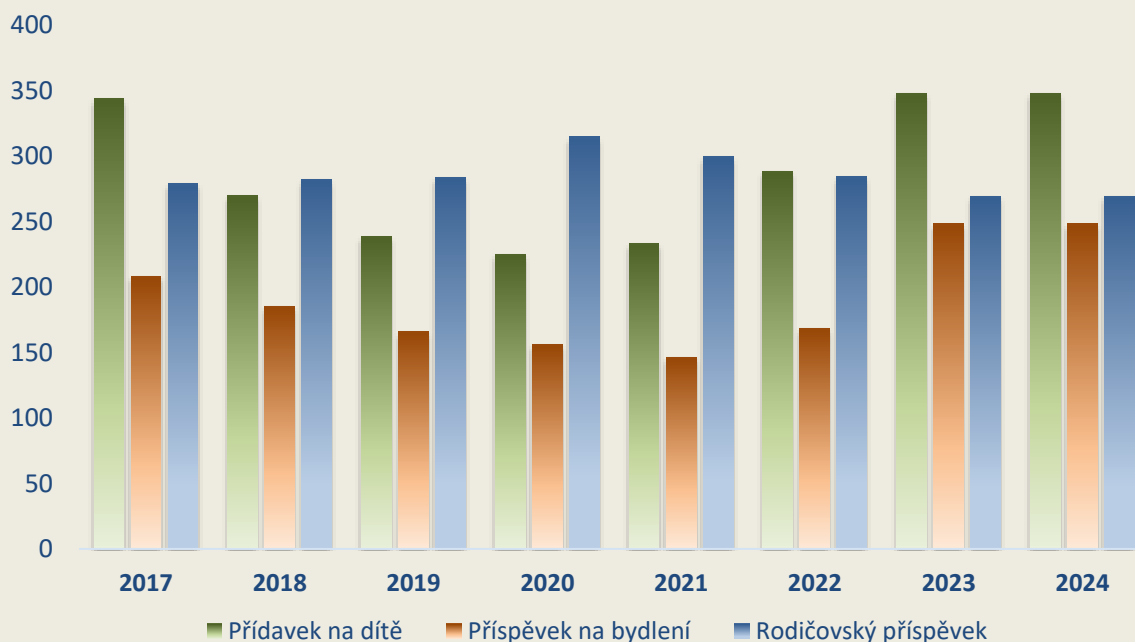
Vybrané dávky státní sociální podpory (v mil. Kč)

Zdroj: Zpracováno z údajů MPSV

Poznámka: V roce 2020 došlo ke skokovému nárůstu výdajů na rodičovský příspěvek v důsledku navýšení příspěvku od 1. ledna 2020 o 80 000 Kč (resp. o 120 000 Kč u vícetěch).

**Vývoj průměrného měsíčního počtu příjemců vybraných dávek
státní sociální podpory
(v tis. osob)**

Zdroj: Zpracováno z údajů MPSV

Výdaje na rozhodující dávku tohoto systému – rodičovský příspěvek se snížily o 2,0 mld. Kč (o 6,3 %) na 29,2 mld. Kč. Průměrný počet měsíčně vyplácených dávek klesl (jedním z důvodů byla snižující se porodnost) o 8,1 %, tj. o 21,7 tis. na 247,4 tis. – viz tabulky č. 9 až 11 v příloze.

Na příspěvek na bydlení bylo vynaloženo 20,3 mld. Kč, tj. o 13,6 % (o 2,4 mld. Kč) více při zvýšeném počtu v průměru měsíčně vyplácených dávek (o 10,6 %, tj. o 26,2 tis.) na 274,4 tis., jejichž průměrná výše vzrostla z 6 022 Kč na 6 191 Kč (o 2,8 %); nejvyšší byla v hl. m. Praze (8 014 Kč), nejnižší ve Zlínském kraji (4 773 Kč) – viz tabulky č. 9 až 12 v příloze.

Na dávky péstounské péče bylo poskytnuto o 5,2 % (o 0,3 mld. Kč) meziročně více, tedy 5,2 mld. Kč. Průměrný počet měsíčně vyplácených dávek se zvýšil o 3,0 % (na 37,6 tis.) – viz tabulky č. 9 až 11 v příloze.

Výdaje na přídavek na dítě činily 5,4 mld. Kč, tj. o 1,8 % (102,0 mil. Kč) méně než ve stejném období předchozího roku. Průměrný měsíční počet vyplácených dávek ve sledovaném období meziročně klesl o 3,4 % (na 336,0 tis.) – viz tabulky č. 9 až 11 v příloze.

Podle územního členění připadla nejvyšší částka poskytnutá prostřednictvím dávek státní sociální podpory a dávek péstounské péče na 1 obyvatele v Moravskoslezském a Ústeckém kraji, nejnižší v kraji Vysočina a Plzeňském kraji – viz tabulku č. 13 v příloze.

Formou dávek nemocenského pojištění bylo v roce 2024 poskytnuto 47,5 mld. Kč, což bylo o 2,1 mld. Kč (o 4,6 %) více než ve srovnatelném období předchozího roku – viz tabulku č. 7 v příloze.

Další významnou složkou sociálních příjmů domácností byl příspěvek na péči. V hodnoceném období bylo takto čerpáno 41,3 mld. Kč, což bylo o 11,0 % (o 4,1 mld. Kč) meziročně více – viz tabulku č. 15 v příloze. Meziroční nárůst výdajů na tuto dávku byl způsoben zvýšením počtu vyplacených dávek, a to ve všech stupních závislosti. Od 1. července 2024 došlo k navýšení dávky ve všech stupních závislosti kromě I. stupně, nově byl stanoven stupeň IV+.

Měsíčně bylo v průměru vyplaceno 372,9 tis. dávek, tedy o 3,3 tis. (o 0,9 %) více než v roce 2023, z toho 33,7 tis. (9,0 %) dětem do 18 let a 339,2 tis. (91,0 %) osobám ve věku 18 let a starším. V I. stupni závislosti bylo čerpáno 102,4 tis. (27,5 %), ve II. stupni 115,4 tis. (30,9 %), ve III. stupni 97,7 tis. (26,2 %) a ve IV. stupni 57,4 tis. dávek (15,4 %).

V lednu až prosinci 2024 bylo na podpory v nezaměstnanosti vyčerpáno 12,9 mld. Kč při meziročním nárůstu o 23,1 % (o 2,4 mld. Kč) – viz tabulku č. 7 v příloze.

Ve sledovaném období se zvýšil průměrný podíl nezaměstnaných osob o 0,2 p. b. na 3,8 %. Průměrný počet evidovaných nezaměstnaných se meziročně zvýšil o 21,2 tis. na 286,7 tis., k nárůstu došlo také u průměrného počtu evidovaných nezaměstnaných s nárokem na podporu o 9,3 tis. na 88,4 tis. Průměrná výše podpory v nezaměstnanosti se ve sledovaném období zvýšila o 954 Kč na 11 209 Kč, u mužů činila 12 447 Kč a u žen 10 184 Kč. Meziroční nárůst průměrné měsíční výše podpory byl zaznamenán ve všech krajích ČR. Nejnížší průměrná podpora byla vykázána v Ústeckém kraji (10 399 Kč), nejvyšší v hl. m. Praze (14 066 Kč) – viz tabulku č. 16 v příloze.

**Průměrná výše podpory v nezaměstnanosti v krajích ČR
(v roce 2024)**

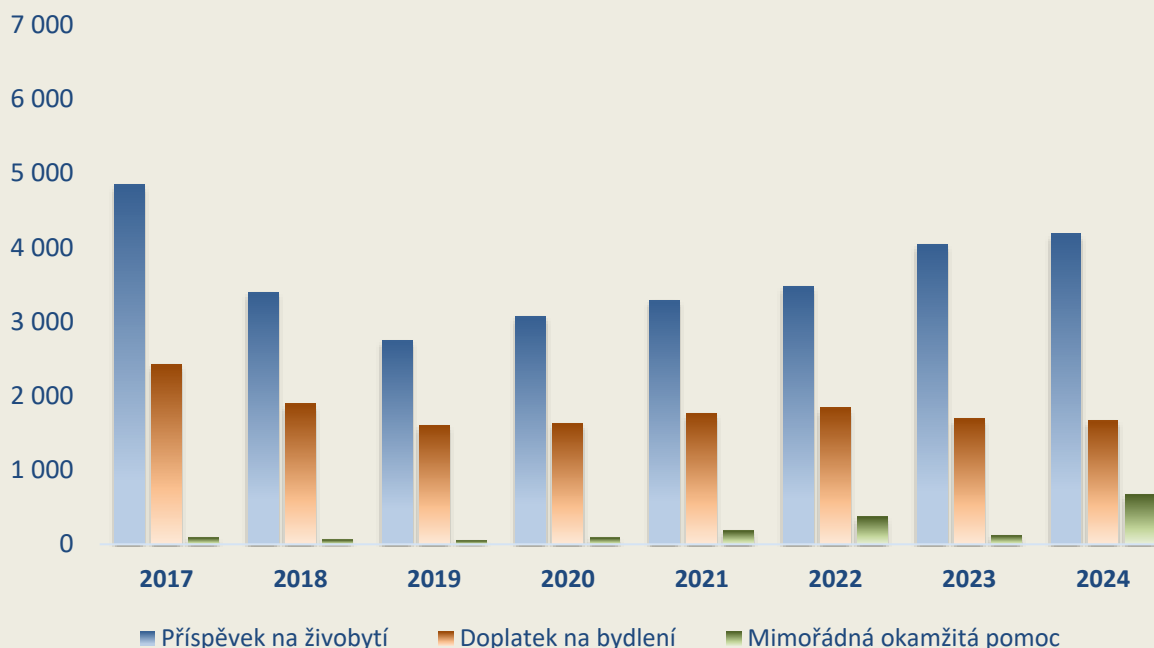

Zdroj: Zpracováno z údajů MPSV

Podíl žen pobírajících podporu v nezaměstnanosti na celkovém počtu uchazečů s podporou činil 54,7 % (o 0,9 p. b. méně než v roce 2023). Na jedno volné pracovní místo připadalo 1,1 uchazeče (o 0,2 více než v roce 2023).

Na dávky pomoci v hmotné nouzi bylo poskytnuto celkem 14,4 mld. Kč – nárůst o 1,6 mld. Kč (12,7 %) – viz tabulky č. 7, 17 a 18 v příloze. Vývoj výdajů na jednotlivé dávky pomoci v hmotné nouzi ukazuje následující graf.

Dávky pomoci v hmotné nouzi (v mil. Kč)

Zdroj: Zpracováno z údajů ČSSZ

Výdaje na příspěvek na živobytí vzrostly na 4,2 mld. Kč. Oproti skutečnosti předchozího roku byly o 141,0 mil. Kč (o 3,5 %) vyšší. Meziročně se snížily v hl. m. Praze a Jihomoravském kraji, v ostatních krajích se zvýšily – viz tabulku č. 18 v příloze. Průměrný měsíční počet vyplacených dávek se zvýšil pouze o 0,2 tis. (o 0,3 %) na 64,2 tis. – viz tabulku č. 19 v příloze. Zhruba 53,6 % (o 1,3 p. b. více než v roce 2023) z celkového počtu dávek přiznaných za minulý rok připadlo na domácnosti jednotlivců, 10,4 % (o 0,5 p. b. méně) na domácnosti s 5 a více členy. Průměrná výše vyplacené dávky činila cca 5 456 Kč.

Na doplatek na bydlení bylo vyplaceno 1,7 mld. Kč (o 28,9 mil. Kč, tj. o 1,7 % méně než ve stejném období roku 2023). K nárůstu počtu průměrně měsíčně vyplacených dávek došlo pouze v Plzeňském kraji (o 3,3 %), ve Zlínském kraji zůstal na stejné úrovni, v ostatních krajích došlo k jeho poklesu – nejvíce v Ústeckém kraji (o 15,1 %). Došlo ke snížení počtu příjemců této dávky při zvýšení její průměrné výše. V průměru bylo měsíčně za leden až prosinec 2024 vyplaceno 24,6 tis. dávek, tj. o 2,3 tis. (o 8,7 %) méně než za stejné období roku 2023 – viz tabulky č. 18 a 19 v příloze. Z hlediska struktury domácností bylo za minulý rok vyplaceno 57,8 % dávek domácnostem jednotlivců, domácnostem s 5 a více členy 8,6 % dávek. Průměrná výše dávky činila 5 648 Kč (o 473 Kč meziročně více).

Výdaje na mimořádnou okamžitou pomoc se oproti roku 2023 výrazně zvýšily. Bylo na nich vyplaceno 670,5 mil. Kč, tj. o 455,0 % (o 549,7 mil. Kč) více – viz tabulku č. 17 v příloze. Uvedený nárůst byl způsoben vyplácením dávky v důsledku povodní.

Na dávky pro osoby se zdravotním postižením bylo vyplaceno 3,8 mld. Kč (o 2,3 % více než v roce 2023). V průběhu roku 2024 bylo vyplaceno 6,2 tis. příspěvků na zvláštní pomůcku (z hlediska typu pomůcky bylo nejvíce příspěvků vyplaceno na motorové vozidlo – 2,3 tis.) v úhrnné výši 0,9 mld. Kč (o 3,9 % více). Příspěvků na mobilitu bylo čerpáno v průměru měsíčně 266,4 tis. a bylo na ně vyplaceno za leden až prosinec 2024 celkem 2,9 mld. Kč (o 1,8 % více) – viz tabulku č. 20 v příloze.

Sociální příjmy obyvatelstva

Druh příjmu	Výdaje v mil. Kč	
	rok 2023	rok 2024
Dávky důchodového pojištění	664 676,7	688 390,4
Dávky státní sociální podpory, dávky pěstounské péče a náhradní výživné	60 130,1	60 469,7
Dávky nemocenského pojištění	45 398,0	47 488,0
Příspěvek na péči	37 174,8	41 279,6
Podpory v nezaměstnanosti	10 451,3	12 862,5
Dávky pro osoby se zdravotním postižením	3 759,1	3 847,0
Dávky pomoci v hmotné nouzi	12 814,1	14 445,0
Sociální příjmy celkem	834 404,1	868 782,2

Zdroj: Zpracováno z údajů ČSSZ, JVM a MPSV

1.4 Ostatní příjmy

Podíl ostatních příjmů (tj. těch, jež nemají charakter příjmů ze závislé pracovní činnosti nebo sociálních příjmů) na celkových příjmech domácností (v makroekonomickém pohledu) představoval přibližně 46 až 47 % (zhruba o 1 p. b. více než v roce 2023).

Objem těchto příjmů lze na základě dostupných údajů o výši jednotlivých hlavních položek spadajících do této příjmové skupiny odhadnout na cca 2 650 až 2 700 mld. Kč.

Nejdůležitějšími položkami příjmů (statisticky zařazenými do kategorie „ostatních“) jsou zejména:

- příjmy z (drobného) podnikání,
- příjmy z majetku (pronájmy, prodeje, dividendy z cenných papírů, renty apod.),
- přijaté půjčky,
- příjmy z pojištění,
- přijaté úroky z vkladů, půjček, dluhopisů,
- příjmy ze zahraničí,
- dary, výhry, stipendia, výživné,
- příjmy z dědictví a
- příjmy z tzv. šedé („stínové“) ekonomiky.

Povaha těchto příjmů objektivně neumožňuje komplexní (statistickou) kvantifikaci úrovně a vývoje všech jejich výše uvedených druhů. S využitím dat čerpaných ze statistiky národních účtů ČSÚ a evidence ČNB lze konkrétně specifikovat pouze některé (často do určité míry agregované) klíčové položky (data představují celkové objemy):

- hrubý smíšený důchod (vč. hrubého provozního přebytku) – zahrnující především zisk drobných podnikatelů z výrobních činností a poskytovaných služeb (včetně jejich pracovních důchodů) a rovněž odhadované příjmy ze „šedé“ ekonomiky ve výši několika desítek miliard korun – představoval 1 361,7 mld. Kč a meziročně (nominálně) vzrostl o 3,7 % (+48,9 mld. Kč),

- důchody z vlastnictví činily 352,7 mld. Kč (proti roku 2023 nominální pokles o 0,4 %); v jejich rámci došlo k reálnému poklesu u přijatých úroků (představovaly celkem 125,7 mld. Kč, -19,5 %) a důchodů z půdy (renty 15,6 mld. Kč, reálný pokles o 2,6 %); reálný vzestup byl zaznamenán u reinvestovaných zisků z přímých zahraničních investic (79,6 mld. Kč, +39,9 %); ostatních důchodů z investic (63,3 mld. Kč; +10,4 %) a rozdělovaných důchodů společností (+1,3 %) – jde hlavně o dividendy a jiné důchody z rozdělovaného zisku (celkem činily 68,5 mld. Kč),
- tzv. ostatní běžné příjmy (transfery) v celkové výši 813,6 mld. Kč meziročně vzrostly o 12,0 %; z toho 33,9 mld. Kč představovaly náhrady z neživotního pojištění (ve srovnání s rokem 2023 to znamenalo reálný pokles jejich objemu o 10,1 %) a 779,7 mld. Kč „jiné“ běžné transfery (mj. výhry, stipendia, výživné, dary, převody ze zahraničí a příjmy plynoucí z odškodnění obětí nacistické perzekuce, účastníků zahraničního a národního odboje a politických vězňů); jejich objem v reálném vyjádření stoupl o 13,2 %.

2. SPOTŘEBITELSKÉ CENY A ŽIVOTNÍ NÁKLADY

Meziroční index spotřebitelských cen domácností se v minulém roce pohyboval na úrovni mezi 102,0 % a 103,0 %. Průměr za celý rok 2024 dosáhl 102,4 %. Proinflačně působil zejména růst nákladů v oblasti bydlení.

Mezičtvrtletně dosáhl v roce 2024 index spotřebitelských cen v 1. čtvrtletí 101,4 %, ve 2. čtvrtletí 100,8 %, ve 3. čtvrtletí 100,5 % a ve 4. čtvrtletí 100,1 %.

Zatímco v 1. čtvrtletí ještě pokračoval mezičtvrtletní pokles cen v oddílu potraviny a nealkoholické nápoje, který byl zaznamenán i ve třech předcházejících čtvrtletích, tak ve 2. až 4. čtvrtletí 2024 již došlo ke zvyšování cen. K růstu mezičtvrtletního cenového indexu ve všech čtvrtletích přispíval oddíl stravování

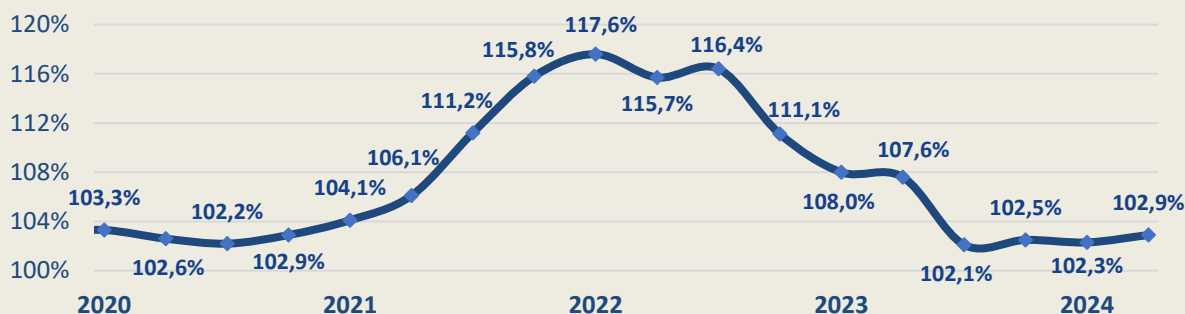
a ubytování. Ve 4. čtvrtletí rovněž výrazně rostly ceny v oddílech bydlení a odívání a obuv. Ceny v oddíle doprava, které zejména ve 2. čtvrtletí znatelně rostly, ve druhé polovině roku klesaly. Mezičtvrtletní snížení cen bylo v posledním sledovaném čtvrtletí zaznamenáno i u oddílu rekreace a kultura.

Meziroční tempo růstu cen se ve 4. čtvrtletí oproti zbytku roku zvýšilo.

Ve 4. čtvrtletí 2024 činil meziroční index 102,9 %, což znamenalo nárůst o 0,6 p. b. oproti předchozímu čtvrtletí. Hlavním důvodem bylo zrychlení meziročního růstu cen v oddíle bydlení a změna dynamiky u cen potravin a nealko nápojů, kde byl v prvních třech čtvrtletích zaznamenán meziroční pokles cen, který přešel v růst ve 4. čtvrtletí. Opačný trend než u potravin a nealko nápojů nastal u odívání a obuvi, kdy meziroční růst postupně klesal až do záporných hodnot ve 4. čtvrtletí. Celkově se za rok 2024 meziročně zvýšily ceny o 2,4 %.

Rozklad úhrnného meziročního indexu spotřebitelských cen v roce 2024		2,4 %
Pořadí oddílů podle výše vlivu (v p. b.)		
Bydlení, voda, energie, paliva		+0,9
Stravování a ubytování		+0,5
Alkoholické nápoje, tabák		+0,4
Rekreace a kultura		+0,3
Doprava		+0,2
Ostatní zboží a služby		+0,2
Odívání a obuv		+0,1
Zdraví		+0,1
Pošty a telekomunikace		+0,1
Bytové vyb., zařízení dom., opravy		0,0
Vzdělávání		0,0
Potraviny a nealkoholické nápoje		-0,4

Vývoj meziročního indexu spotřebitelských cen v jednotlivých čtvrtletích

Zdroj: Zpracováno z údajů ČSÚ

Mírně odlišný byl průměrný meziroční vývoj nákladů sledovaných skupin domácností – vyšší dynamika byla zaznamenána u domácností důchodců.

Životní náklady domácností důchodců ve srovnání s domácnostmi celkem rostly v průměru za celý rok 2024 o 0,1 p. b. rychleji (tzn. meziroční index dosáhl 102,5 %). Hlavním proinflačním faktorem byly stejně jako u domácností celkem rostoucí náklady v oddíle bydlení – u domácností důchodců činil tento meziroční index v průměru 104,4 % (o 0,9 p. b. více než domácnosti celkem), ale vliv měla i odlišná struktura spotřebního koše – u domácností důchodců nejsou sledovány náklady na imputované nájemné za bydlení. Dalším oddílem, kde domácnostem důchodců náklady rostly výrazněji, byly ostatní zboží a služby (o 2,1 p. b. více), významným důvodem je vyšší váha rostoucích nákladů na sociální péči. Naopak podstatně nižší růst nákladů byl zaznamenán v případě rekreačních a kulturních služeb (o 1,6 p. b. méně).

Nejvýznamnější rozdíly mezi skupinami domácností
průměr rok 2024 / rok 2023 (v %)

Klasifikace ve spotřebním koši domácností	Domácnosti celkem	Domácnosti důchodců	Rozdíl (v p. b.)
Spotřebitelské ceny celkem	102,4	102,5	+0,1
Potraviny a nealkoholické nápoje	97,7	97,5	-0,2
Bydlení, voda, energie, paliva	103,5	104,4	+0,9
nájemné z bytu	106,7	106,3	-0,4
imputované nájemné za bydlení ¹⁾	101,1	*	*
Doprava	101,8	102,1	+0,3
dopravní služby	105,8	106,5	+0,7
Rekreace a kultura	103,8	103,4	-0,4
rekreační a kulturní služby	106,1	104,5	-1,6
Ostatní zboží a služby	103,4	105,5	+2,1

¹⁾ Index imputovaného nájemného za bydlení (náklady vlastnického bydlení) není ve spotřebním koši domácností důchodců sledován, což způsobilo zaznamenaný vysoký rozdíl u celkového indexu za bydlení, vodu, energie, paliva

Zdroj: Zpracováno z údajů ČSÚ

ČR dosáhla v roce 2024 v rámci EU mírně nadprůměrného růstu spotřebitelských cen.

Harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP – cenový index propočtený podle metodiky Eurostatu pro potřeby porovnání inflace v jednotlivých členských zemích EU) v Česku činil v průměru za rok 2024 v meziročním vyjádření 102,7 %. Průměr pro EU 27 dosáhl 102,6 %. Celkově nejvyšší úroveň tohoto ukazatele vykázaly Rumunsko, Belgie a Chorvatsko. Nejnižších hodnot naopak dosáhly Litva a Finsko.

Harmonizovaný index spotřebitelských cen v ČR a EU
(meziroční růst v %)

	Prosinec 2023	Březen 2024	Červen 2024	Září 2024	Prosinec 2024
EU 27	3,4	2,6	2,6	2,1	2,7
ČR	7,6	2,2	2,2	2,8	3,3
Rozdíl mezi ČR a EU (v p. b.)	+4,2	-0,4	-0,4	+0,7	+0,6

Zdroj: Eurostat

V tabulkové příloze jsou obsaženy údaje o vývoji indexů spotřebitelských cen v jednotlivých měsících roku 2024 (tabulka č. 21), podrobné indexy o sledovaných skupinách domácností (tabulka č. 22) a údaje o HICP všech členských států EU (tabulka č. 23).

3. PENĚŽNÍ VÝDAJE, ÚVĚRY A ÚSPORY DOMÁCNOSTÍ

3.1 Peněžní výdaje

Ze statistiky národních účtů ČSÚ vyplývá, že výdaje na konečnou spotřebu domácností měly v roce 2024 k vývoji národního hospodářství kladný příspěvek.

Celkem 3 712,5 mld. Kč vynaložil sektor domácností na výdaje spojené s individuální spotřebou (o 5,2 % více než o rok dříve); domácnosti tak nakoupily zboží a služby nominálně o 183,0 mld. Kč více, reálně – po zohlednění vysoké cenové inflace – to bylo o cca 96,0 mld. Kč (o 2,7 %) méně než před rokem.

Výdaje sektoru domácností podle statistiky národních účtů

Ukazatel	mld. Kč		Meziroční index v %	
	rok 2023	rok 2024	nominální	reálný ¹⁾
Běžné výdaje celkem	2 402,2	2 649,5	110,3	107,7
z toho: Důchody z vlastnictví	84,1	81,9	97,4	95,1
Běžné daně z důchodu	297,2	319,6	107,5	105,0
Příspěvky na zdr. a soc. pojištění	1 291,8	1 411,3	109,2	106,6
Ostatní běžné transfery výdajové	729,0	836,7	114,8	112,1
Disponibilní důchod	4 387,4	4 563,9	104,0	101,6
z toho: Výdaje na individuální spotřebu	3 529,5	3 712,5	105,2	102,7
Hrubé úspory	859,1	857,3	99,8	97,5
Míra úspor (v %)	19,58	19,91	*	*

¹⁾ Při použití indexu spotřebitelských cen 102,4 %

Poznámka: Indexy jsou propočteny z nezaokrouhlených údajů; podrobnější informace o ukazatelích jsou uvedeny v příloze (tabulka č. 1)

Zdroj: Zpracováno z předběžných údajů ČSÚ

Na základě údajů ČSÚ ze čtvrtletních sektorových účtů stoupla v roce 2024 reálná spotřeba domácností a meziročně se proti stejnému období roku 2023 zvýšila o 2,4 %.

Míra investic domácností (jako podíl k hrubému disponibilnímu důchodu) činila 10,8 % a meziročně poklesla o 0,3 p. b.

V roce 2024 vzrostly tržby v maloobchodě bez segmentu motorových vozidel meziročně reálně o 4,6 % (kalendářně očištěné údaje) a došlo tak ke změně dynamiky oproti roku 2023, kdy byl zaznamenán meziroční pokles. Tržby za prodej nepotravinářského zboží byly vyšší o 6,1 % a v případě potravin reálné tržby meziročně vzrostly o 2,4 %. U prodeje pohonných hmot bylo zaznamenáno reálné zvýšení o 5,1 % a u prodeje a oprav motorových vozidel nárůst o 1,2 %.

3.2 Peněžní úvěry

Vyšší dynamika růstu zadlužení domácností, kterou bylo možné sledovat hlavně v roce 2021, od konce roku 2022 výrazně zpomalila – tento trend byl platný pro celý rok 2023 a první tři čtvrtletí roku 2024. Ve čtvrtém čtvrtletí se dynamika růstu úvěrů zvýšila.

Podle údajů ČNB činil k 31. 12. 2024 úhrnný objem bankovních půjček domácností evidovaných u peněžních ústavů 2 378,7 mld. Kč, což bylo o 133,4 mld. Kč více než ke stejnému dni předchozího roku. Nadále značně převažovaly půjčky na bydlení a tempo jejich růstu bylo nejvyšší od září 2022. Zvýšená meziroční dynamika ve čtvrtém čtvrtletí byla i důsledkem nižší srovnávací základny z konce roku 2023 a zatím nedosahuje úrovní z let 2016 až 2022.

Meziroční index celkových úvěrů domácností v pololetí a na konci roku

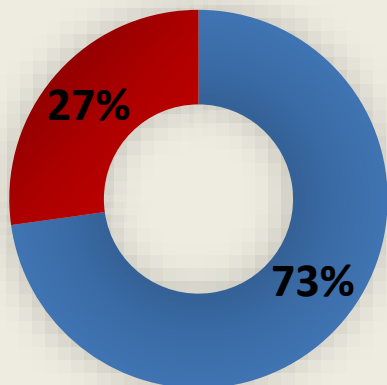
Zdroj: Zpracováno z údajů ČNB ARAD

Na konci prosince 2024 meziročně mírně vzrostl objem tzv. nevýkonných úvěrů (nesplaceny tři po sobě jdoucí splátky úvěru, či došlo k zesplatnění) v oblasti půjček na bydlení, který představoval 13,1 mld. Kč. Rovněž celkový objem nevýkonných úvěrů byl meziročně vyšší (o 2,3 mld. Kč) a dosáhl úrovně 30,7 mld. Kč, což činilo 1,3 % z celkového objemu bankovních půjček českých domácností. I přes tento zaznamenaný nárůst je však dlouhodobá dynamika podílu nevýkonných úvěrů od prvního čtvrtletí 2013 (5,3 % z celkového objemu úvěrů) nadále poblíž svého minima.

Značnou část meziročního vzestupu celkového objemu bankovních peněžních půjček představovaly hypoteční a jiné úvěry na bydlení (1 834,5 mld. Kč), přičemž samotný objem hypotečních úvěrů se oproti stejnému období minulého roku zvýšil o 79,7 mld. Kč (na 1 721,6 mld. Kč). Podíl úvěrů na bydlení na celkovém objemu úvěrů domácnostem dlouhodobě vykazoval rostoucí trend, avšak v minulém roce nastal mírný pokles a ke konci prosince dosáhl úrovně 77,1 % (o 0,5 p. b. meziročně méně).

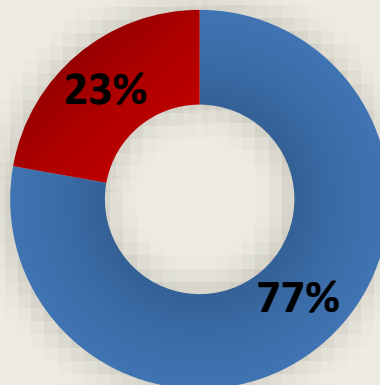
Struktura klientských úvěrů domácností v ČR

Stav k 31. 12. 2015

■ Úvěry na bydlení ■ Ostatní úvěry

Stav k 31. 12. 2024

■ Úvěry na bydlení ■ Ostatní úvěry

Zdroj: Zpracováno z údajů ČNB ARAD

Podle ČNB celkový objem úvěrů na spotřebu (na zboží a služby běžné spotřeby) meziročně vzrostl o 31,2 mld. Kč na 357,2 mld. Kč (o rok dříve se zvýšil o 24,0 mld. Kč). Meziroční nárůst vykazuje zvýšenou úroveň od druhé poloviny roku 2023.

Údaje bankovního a nebankovního registru CBCB ukazují, že ke konci 4. čtvrtletí 2024 se průměrná částka připadající na jednoho klienta s dlouhodobým dluhem, který tvoří zejména hypotéky a úvěry ze stavebního spoření, meziročně zvýšila o 10,5 % na 2 846,4 tis. Kč. Průměrná výše krátkodobého dluhu vzrostla o 9,6 % na 272,3 tis. Kč. Počet osob, které měly problémy se splácením úvěrů na bydlení, se meziročně snížil o 0,7 tis. (na 8,5 tis.) a počet lidí nesplácejících úvěry na spotřebu se zvýšil o 0,3 tis. (na 174,7 tis.).

Ve 4. čtvrtletí 2024 nastal meziroční nárůst celkového objemu prostředků poskytnutých nebankovními společnostmi prostřednictvím spotřebitelských úvěrů či leasingu (meziroční zvýšení o 13,0 %). Domácnosti si podle dat ČLFA touto formou půjčily od začátku roku celkem 30,5 mld. Kč.

3.3 Úspory

Tvorba úspor domácností oproti roku 2023 posílila a dosahuje meziroční dynamiky z období před pandemií Covid-19, tzn. z let 2016 až 2019.

Obnovený růst reálných příjmů a nižší úroveň úrokových sazeb se v roce 2024 projeví na celkových bankovních úsporách domácností. Ovlivněna byla tvorba úspor, ale i samotná struktura úspor. Relace celkového objemu bankovních půjček domácností k celkovému objemu bankovních vkladů domácností meziročně poklesla a ke konci prosince činila 60,8 % (úvěry/úspory). Tato relace se výrazně zvyšovala před rokem 2009 a po roce 2010 se pohybovala přibližně kolem úrovně 64 %.

České domácnosti dokázaly vytvářet nové úspory a celkově se (korunové a cizoměnové) vklady podle dostupných údajů ČNB k 31. 12. 2024 meziročně zvýšily o 260,8 mld. Kč na 3 912,0 mld. Kč (o rok dříve růst dosáhl 254,8 mld. Kč). Po propadu tempa růstu úspor v roce 2022 se v minulém roce meziroční dynamika vrátila na úroveň běžnou před pandemií.

Meziroční index celkových vkladů domácností v pololetí a na konci roku

Zdroj: Zpracováno z údajů ČNB ARAD

Úročení většiny forem vkladů se oproti roku 2023 v reakci na nižší úroveň základních sazeb ČNB snížilo. Průměrná úroková sazba jednodenních vkladů podle ČNB k 31. 12. 2024 poklesla na 1,19 % (o 0,41 p. b. méně oproti stejnému období předcházejícího roku), sazba z vkladů s výpovědní lhůtou se snížila na 1,72 % (o 0,74 p. b. meziročně méně). Pokles rovněž nastal u úrokových sazeb s dohodnutou splatností s průměrným úročením 3,20 % (o 2,53 p. b. meziročně méně).

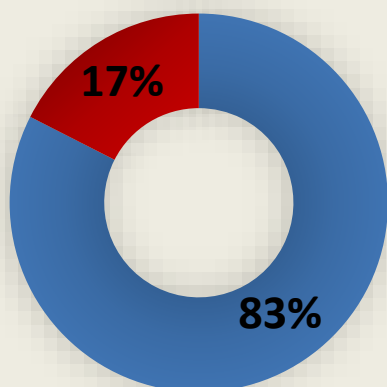
Domácnosti v souvislosti s poklesem úročení vkladů znovu více využívaly tvorbu úspor v jejich netermínované formě (např. běžné účty), což navazuje na období před rokem 2021. Naopak dynamika růstu objemu termínových vkladů (vklady se splatností nebo výpovědní lhůtou) začala v posledním roce zpomalovat, kdy od 2. čtvrtletí 2024 dokonce nastal mezičtvrtletní pokles a ve 4. čtvrtletí se tento typ vkladů již snížil i meziročně. Termínové vklady tvořily na konci prosince 24 % celkových vkladů.

Termínové vklady snížily k 31. 12. 2024 meziročně svůj objem o 32,2 mld. Kč, netermínované vklady zaznamenaly ve stejném období růst o 293,0 mld. Kč. Jednalo se o zřejmou reakci domácností na snížené úročení dlouhodobých vkladů.

Ve vývoji za posledních 10 let byl zřetelný nejdříve pokles podílu termínových účtů na celkovém objemu úspor v období velmi nízkého úročení až do poloviny roku 2021, poté tato kategorie vkladů výrazně posílila svůj podíl až na 27,8 % v březnu 2024, kdy se trend znovu obrátil.

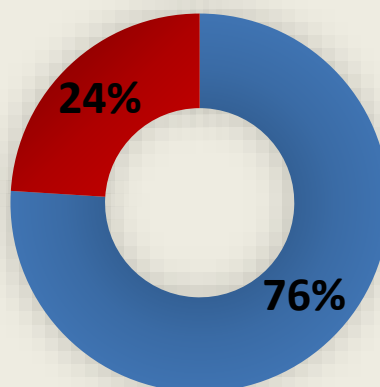
Struktura klientských vkladů domácností v ČR

Stav k 31. 12. 2020

■ Netermínované účty ■ Termínové účty

Stav k 31. 12. 2024

■ Netermínované účty ■ Termínové účty

Zdroj: Zpracováno z údajů ČNB ARAD

Podle údajů AKAT stav peněžních prostředků investovaných do tuzemských a zahraničních otevřených podílových fondů obyvatelstvem a institucemi činil ke konci prosince minulého roku 1 196,7 mld. Kč, což bylo o 257,3 mld. Kč více než ve stejném období roku 2023. Na fyzické osoby připadalo 89 % z celkového objemu podílových fondů. Posílení investic zaznamenaly meziročně hlavně dluhopisové fondy, akciové fondy a smíšené fondy. Větší objem majetku byl oproti zahraničním fondům ve fondech domácích (68,7 % z celkových investic).

C. VÝVOJ NA POČÁTKU ROKU 2025 A PREDIKCE NA DALŠÍ OBDOBÍ

Na počátku roku 2025 se ekonomika nacházela v mírném oživení. V dalších čtvrtletích roku lze očekávat postupné zvyšování ekonomického výkonu. Hlavní příčinou růstu HDP v letošním roce by měla být zejména konečná spotřeba domácností (v důsledku reálného zvyšování příjmů domácností) a tvorba hrubého kapitálu. Obdobný růst a vlivy na HDP by měly působit i v příštím roce.

Za celý rok 2025 je očekáván (oproti roku 2024) vyšší kladný růst HDP (+2,4 %) a v roce 2026 (za příznivých podmínek) obdobné zvýšení meziroční růstu HDP v rozsahu cca 2,2 % až 2,8 %.

Z oblastí ovlivňujících příjmy domácností jsou prozatím jedinými dostupnými údaji základní data o mzdách v průmyslu a stavebnictví za první dva měsíce letošního roku, z nichž vyplynuly tyto dílčí poznatky:

- v lednu a únoru 2025 došlo v odvětví průmyslu v podnicích s 50 a více zaměstnanci k meziročnímu poklesu průměrného evidenčního počtu zaměstnanců v obou měsících shodně o 2,8 %; ve stavebních podnicích (s 50 a více zaměstnanci) se jejich počet meziročně v lednu i únoru zvýšil shodně o 0,2 %,
- průměrná měsíční nominální mzda těchto zaměstnanců v průmyslu v lednu meziročně vzrostla o 6,1 % (reálně o 3,2 %) a v únoru (kdy činila 45 604 Kč) se zvýšila nominálně o 4,3 % (reálně o 1,6 %). Ve stavebních podnicích se zvýšila průměrná měsíční nominální mzda výše uvedených zaměstnanců v lednu meziročně o 5,9 %, resp. v únoru o 4,0 % a dosáhla v absolutním vyjádření 48 275 Kč. K meziročnímu nárůstu došlo ve stavebnictví u reálné mzdy v lednu o 3,0 % a v únoru o 1,3 %.

Přírůstek průměrné nominální mzdy v národním hospodářství ČR by podle aktuální predikce mohl v letošním roce dosáhnout cca 6,2 % a v roce 2026 by se mohl pohybovat kolem 5,0 %. Reálná mzda by mohla při zohlednění predikované míry cenové inflace (viz dále) zaznamenat nárůst v letošním roce o cca 3,6 % a v příštím roce o cca 2,6 %.

Podle dostupných údajů dosáhl celkový objem sociálních příjmů v prvním čtvrtletí tohoto roku 221,3 mld. Kč.

V rámci sociálních příjmů byly u největší položky, tj. důchodů vykázány údaje o průměrné výši samostatně vypláceného starobního důchodu, která činila v březnu 21 110 Kč, tj. o 2,1 % více než před rokem.

Podle odhadu by průměrná výše samostatně vypláceného starobního důchodu mohla v letošním roce dosáhnout 21 125 Kč.

K 31. březnu 2025 evidoval Úřad práce ČR celkem 322,1 tis. uchazečů o zaměstnání, což je o 33,5 tis. osob více než před rokem. Podíl nezaměstnaných osob činil 4,3 %.

Lze očekávat, že za celý rok 2025 dosáhne podíl nezaměstnaných osob průměrné úrovně 3,7 až 3,9 %. V roce 2026 by se mohl podle aktuální predikce pohybovat v intervalu 3,5 až 3,7 %.

Úhrnná cenová hladina vzrostla v prvním čtvrtletí 2025 proti čtvrtému čtvrtletí 2024 o 1,3 %. Mezičtvrtletní vývoj ovlivnilo zvýšení cen v oddíle potraviny a nealkoholické nápoje, v oddíle alkoholické nápoje, tabák a v oddíle rekreace a kultura. K nejvýraznějšímu poklesu cen došlo v oddíle odívání a obuv.

V meziročním pohledu byl v prvním čtvrtletí 2025 vykázán přírůstek 2,7 % (což bylo o 0,2 p. b. méně než ve čtvrtém čtvrtletí). Cenový vývoj ovlivnilo zejména výrazné zpomalení růstu nákladů v oddíle bydlení, kdy v prvním čtvrtletí index dosáhl 101,4 % (ve čtvrtém čtvrtletí činil 104,2 %). Naopak potraviny a nealkoholické nápoje přešly z mírného cenového růstu na konci roku 2024 (index 100,9 %) k silnému růstu (index 105,1 %) na začátku tohoto roku.

V roce 2025 je očekáván cenový vývoj v horní polovině inflačního cíle ČNB. Na začátku roku byly zaznamenány protichůdné tendence u cen energií. Došlo k poklesu tržních cen, ale opačně působila regulovaná složka výsledné ceny. Proinflační dopady mělo na začátku roku zvýšení ceny dálniční známky a spotřebních daní (lív, tabák). V posledním třičtvrtě roku rovněž zrychlil růst cen potravin a lze očekávat, že v roce 2025 bude tato důležitá kategorie spotřebního koše patřit k nejvíce proinflačním. Rizika plynou rovněž z nestabilní zahraničně-politické situace a změn v mezinárodním obchodě. Naopak národní ekonomická situace by měla vytvářet pouze mírné inflační tlaky.

Průměrná míra cenové inflace by se měla v roce 2025 pohybovat v intervalu 2,1 až 2,9 % (střed 2,5 %). Výhled inflace na rok 2026 je v intervalu 1,8 až 2,8 % (střed 2,3 %).

Dříve popsané hlavní tendence ve vývoji peněžních půjček se v lednu a únoru 2025 výrazně nezměnily. Stav bankovních úvěrů domácností byl v únoru vyšší proti prosinci o 16,5 mld. Kč a téměř 90 % z uvedeného růstu představovaly úvěry na bydlení (+14,8 mld. Kč); celkový stav úvěrů domácností u bank činil ke konci února 2 395,1 mld. Kč.

Přírůstek bankovních úspor domácností za první dva měsíce tohoto roku činil 44,9 mld. Kč (na celkový objem 3 956,9 mld. Kč) a oproti konci roku byl znovu zaznamenán nárůst termínových vkladů. Netermínované vklady oproti prosinci vzrostly o 30,7 mld. Kč a termínové o 14,2 mld. Kč.

Postupné snižování úrokových sazeb a stabilizovaná inflace může mít vliv na budoucí vývoj půjček a vkladů. Je možné, že v následujících měsících se to však více projeví na úvěrech domácností, kde by mohly posilovat úvěry na bydlení. Vzhledem k nižšímu úročení vkladů nelze vyloučit mírné zpomalení aktuální dynamiky růstu bankovních úspor.

Vybrané ukazatele národního hospodářství v letech 2024 až 2026 (v %)

Ukazatel	2024 skutečnost	2025 predikce	2026 výhled
Hrubý domácí produkt (ve stálých cenách) ¹⁾	1,1	2,4 (2,0 - 2,8)	2,5 (2,2 - 2,8)
Průměrná roční míra cenové inflace	2,4	2,5 (2,1 - 2,9)	2,3 (1,8 - 2,8)
Průměrná nominální mzda v NH ²⁾	7,1	6,2 (5,2 - 7,2)	5,0 (3,8 - 6,2)
Podíl nezaměstnaných osob ³⁾	3,8	3,8 (3,7 - 3,9)	3,6 (3,5 - 3,7)

¹⁾ Údaj je uveden bez očištění o nestejný počet pracovních dní

²⁾ Průměrná mzda vykazovaná ČSÚ na přepočtené počty zaměstnanců v celém národním hospodářství

³⁾ Ukazatel vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let k obyvatelstvu stejného věku (roční průměr)

Poznámka: Skutečnost je převzata z údajů ČSÚ, resp. MPSV (u PNO), predikce a výhledy jsou odhadem MPSV

* * *